

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 2 • 10.4.2026

*Kristus nousi
kuolleista
– totisesti nousi!*

**Piispa Raimon
haastattelu** s. 14

**Katolisten koulujen
historia** s. 32

I samband med döden s. 36

**NOW: SUMMARY
IN ENGLISH** p. 45

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad

Vuosi 2026
89. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

AD Petri Kovács

Toimitus / Redaktion
Katolisen kirkon viestintä
Rehbinderintie 21
00150 Helsinki

E-mail fides@katolinen.fi

Puh./tel. 040 753 1713

Internet fides.katolinen.fi

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna
2025 ja 2026, muut digiversiona verkossa
osoitteessa fides.katolinen.fi

Ilmestyminen 2026

No	DL	ilm.	vko
1 P	19.1.	13.2.	7
2	20.3.	10.4.	15
3 P	18.5.	12.6.	24
4 P	20.7.	14.8.	33
5	25.9.	16.10.	42
6 P	16.11.	11.12.	50

Ilmestyy 6 kertaa vuonna 2026, joista
4 paperista (P) lehteä postitetaan
kaikkiin katolisiin koteihin veloituksetta.
Tilauttuna hinta 30 €, ulkomaille 35€.

Utkommer 2026 med 6 nummer årligen,
4 tryckta (P), 6 online. Prenumeration 30 €,
till utlandet 35 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen
tehneiltä sähköpostilla tai paperisella
laskulla. Lehti lähetetään veloituksetta
automaattisesti kaikkiin katolisiin koteihin.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka
Premedia Helsinki Oy

Vapaaehtoinen lehtimaksu

Voit tukea Fideksen julkaisemista ja
muuta rahankeräyiskohteita hiippakunnan
kotisivun kautta osoitteessa katolinen.
fi/lahjoita. Pääset lahjoitussivulle myös
osoittamalla älypuhelimesi kameralla
oheista QR-koodia.

Kannen kuva: Kristuksen ylösousemus -gobeliini. Osa Scuola Nuova
-sarjaa, joka esittää kohtauksia Kristuksen elämästä. Valmistettu Pieter
van Aelstin työpajassa (k. Bryssel 1532), Flanderin alueella, Brysselissä;
kartonki Raffaello Sanzion (Urbino 1483 – Rooma 1520) koulukunnasta.

Moniarvoisuus koetuksella – toivo ei katoa

Pääsiäinen toistuu joka vuosi, onneksi, ja pimeydestä siirrytään valkeuteen. Joka vuosi me voimme uudistaa toivomme ja luottamuksemme siihen, ettei pimeys, kylmyys ja luonnon karuus jää pysyväksi, vaan myös kevään myötä valon määrä kasvaa, sää lämpenee ja luonnon vihreys herää eloon. Sama tapahtuu meille toivottavasti myös hengellisesti.

Maailmassa ja omassa yhteiskunnassammekin vallitsee tällä hetkellä melkoinen myllerrys. Totuttu maailmanjärjestys on joutunut kyseenalaiseksi. "Meno" on varsin levotonta. Ukraina,

Iran ja kaikki pienemmät konfliktit eri puolilla maailmaa tuovat kärsimystä ja tuhoa. Ihmishenkiä menetetään. Minkä takia? Myös aineelliset ja kulttuuriset vahingot ovat suuret, joskus melkein korvaamattomat. Mitkään säännöt eivät päde, kun oma etu asetetaan kaiken muun edelle, muiden, myös omien ystävien ja liittolaisten kustannuksella.

Toisaalta huolestuttavaa kehitystä nähdään myös lähempänä. Suomessakin on nyt tutkittu sananvapauden rajoja. Ottamatta edes kantaa itse tuomioon kuuluisassa Päivi Räsästä ja Juhana Pohjolaa koskevassa Korkeimman oikeuden päätöksessä on todettava, että aikamme on altis syyttämään syrjään yleisestä mielipiteestä poikkeavat mielipiteet ja käsitykset. Tällöin poljetaan helposti eri tavoin ajattelevien ihmisten ja ihmisryhmien oikeuksia ja – samalla kun ylistetään modernia vapaamielisyyttä ja monimuotoisuutta – käytännössä suljetaan moniarvoisuus pois julkisesta tilasta ja keskustelusta. Se on kaikkea muuta kuin modernia, lähinnä tulevat mieleen vanhat Neuvostoliiton tai Itä-Saksan ajat. Tietenkin jokaista ihmistä tulee kohdella kunnioittavasti ja jopa kuunnella, silloinkin, kun hän on eri mieltä. Meidän on opittava olemaan eri mieltä ilman, että siitä tulee rikollista. Demokratia perustuu juuri tämän tosiasian tunnustamiseen.

Samaan perusaiheeseen liittyy myös keskustelu uskonnonopetuksesta ja ylipäänsä uskonnon ja uskontokuntien asemasta yhteiskunnassa. Kaikista virheistäänkin huolimatta uskontokunnat ovat yhteiskunnassa *hyvän* voima, tasoittava, integroiva ja ihmisyhteisön kehitystä tukeva tekijä. Monissa maissa niiden arvo sosiaalisesti ja inhimillisesti huolehtivan ja tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentajana nähdään ja tunnustetaan. Uskonnot ovat positiivinen tekijä yhteiskunnan moniulotteisessa kokonaiskudoksessa.

Mutta miten tämä näkyy Suomessa? Uskonnonopetusta ehdotetaan lakkautettavaksi kouluissa ja tilalle pitäisi tulla yhteinen katsomusaine. Oman uskonnon opetus on kuitenkin osoittautunut tärkeäksi toimintamuodoksi, jonka avulla yhteiskunta tunnustaa myös vähemmistöuskontojen edessä uskontojen myönteisen vaikutuksen yksilön ja yhteiskunnan kehitykseen. Se antaa vähemmistöuskontoihin kuuluville lapsille tunteen siitä, että myös he omine taustoineen ovat tervetulleita tähän maahan ja valtakulttuuriin. Eikä heidän myöskään tarvitse tuntea huolta siitä, että vähemmistöön kuuluvina joutuisivat oman uskontonsa erityisiksi edustajiksi toisella tavalla uskovien luokkatovereidensa edessä.

Moniarvoisuus, monikulttuurisuus ja monien uskontojen rinnakkaiselo kuuluvat kehittyneeseen demokraattiseen yhteiskuntaan. Sen puolustaminen on myös meidän etumme.

M. Tervaportti

Pääkirjoit

”Kaikista virheistäänkin huolimatta uskontokunnat ovat yhteiskunnassa hyvän voima, tasoittava, integroiva ja ihmisyhteisön kehitystä tukeva tekijä.”

Sisälllys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Piispan pääsiäisviesti
- 4 Uutisia ja ajankohtaista
- 7 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 8 Katolilaisia Suomessa
aina vain enemmän
- 9 Paavi Monacossa
- 10 Paavi Leo XIV:n sanoma pyhällä
viikolla ja pääsiäisenä
- 12 Jäsenmaksut kasvussa
- 13 Piispan ilmoitus: Kirkkomme
täyttyvät ihmisistä
- 14 Suomi – ekumenian mallimaa
Piispa Raimon haastattelu
- 17 Piispantarkastukset käynnistyivät
Pyhän Henrikin seurakunnasta
- 20 Piispantarkastus Tampereen
Pyhän Ristin seurakunnassa
- 21 Piispantarkastus Pyhän Marian
seurakunnassa
- 22 Piispantarkastus Keski-Suomessa
- 24 Piispanmessu Tikkurilassa
- 26 Palmusunnuntain tervehdys
- 27 Herran syntymän ilmoittaminen
– Piispan viesti
- 28 Jeesus ristillä – Paastonajan
retretti emerituspiispan johdolla
- 30 Uskonnon vahvistamisesta
- 32 Historian havinaa:
katolista koulutusta Suomessa
- 36 I samband med döden
- 40 Lukijoilta: Ihmisarvo kuuluu myös
syntymättömälle
- 41 Caritas-kuulumiset
- 43 Seurakuntien vakio-ohjelmat
- 45 English summary

Piispan pääsiäisviesti 2026

*Kristus on noussut kuolleista!
Totisesti on noussut.*

Tänä ylösnousemuksen sunnuntaina haluan kutsua sinut pohtimaan yhtä elävää ja elämää muuttavaa totuutta: Jeesus ei ole vain menneisyyden hahmo – Hän on elossa ja läsnä elämässäsi tänään!

Hän haluaa olla osa arkeasi, kulkea rinnallasi jokaisessa hetkessä, koska Hän rakastaa sinua syvästi ja haluaa auttaa sinua. Et ole yksin. Jeesus on jatkuvasti vierelläsi, myös huoliesi, päätötesi ja haasteidesi keskellä.

Etsi Häntä ja löydä Hänet arjessasi: perheessäsi, työssäsi ja sosiaalisessa elämässäsi. Anna Hänen tulla mukaan jokaiseen elämäsi osa-alueeseen. Tee kaikki Hänen kanssaan, Häntä varten ja Hänessä. Huomaat, kuinka elämäsi alkaa täyttyä aidosta rauhasta ja syvästä ilosta – sellaisesta, joka ei riipu olosuhteista.

Ja tuo rauha, tuo ilo... et voi pitää sitä vain itselläsi. Välität sen eteenpäin muille tavallasi elää, rakastaa ja palvella.

Hyvää ylösnousemuksen sunnuntaita, hyvää pääsiäistä! Olkoon elävä Jeesus se, joka uudistaa sydämesi ja täyttää elämäsi valolla.

+ Raimo Goyarrola
Helsingin piispa
Helsingissä, 5.4.2026

Piispat puolustavat uskonnonopetusta Helsingin Sanomissa

Kolmen kirkon piispat ottivat kantaa uskonnonopetuksen puolesta Helsingin Sanomien mielipidekirjoituksessa 12.3.2026. Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispa Elia, Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispa Teemu Laajasalo sekä Helsingin katolinen piispa Raimo Goyarrola korostavat kirjoituksessaan, että nykyinen katsomusopetuksen järjestämistapa huomioi uskonnolliset vähemmistöt ja uskonnottomat hyvin.

Piispojen mukaan opetus- ja kulttuuri-ministeriön työryhmän ehdotus korvata uskonnonopetus yhteisellä katsomusaineella sivuuttaisi vähemmistöjen oikeudet eikä huomioisi riittävästi lasten kehitysvaihetta. He muistuttavat myös, että katsomusopetus liittyy lapsen omaan kulttuuri- ja perhe-taustaan sekä identiteetin rakentumiseen.

Kirjoituksessa todetaan, että eri katsomusten välinen dialogi edellyttää oman katsomuksen tuntemista ja että nykyistä mallia tulisi kehittää mieluummin kuin luo-

pua siitä. Uskonnonopetus ei heidän mukaansa ole menneisyyden jäännös, vaan osa sivistyksen jatkumoa ja suomalaisen kulttuurin juuria.

Kirjoituksen voi lukea kokonaisuudessaan Helsingin Sanomien sivuilta: <https://www.hs.fi/mielipide/art-2000011882052.html>

Fides

Hiippakunnan uusi pastoraalikeskus esittäytyi pappienneuvostolle

Pastoraalikeskuksen johtaja Meisa Dano ja katekeesiosaston johtaja Siyan Zhuang vierailivat maanantaina 16.2. pappienneuvoston kokouksessa Turussa ja esittelivät hiippakunnan uutta pastoraalikeskusta sekä sen toimintaa.

Kokous oli lämminhenkinen. Pastoraalikeskuksen toivotaan tekevän tiivistä yhteistyötä kaikkien hiippakunnan seurakuntien kanssa, sillä sen tehtävänä on palvella seurakuntia, papistoa ja seurakuntalaisia.

Pastoraalikeskus yhdistää monia seurakuntien ja hiippakunnan työtä vahvistavia ja tukevia tehtäviä, kuten katekeesia, uskonnonopetusta, uutta evankeliointia, julkaisu-toimintaa, liturgiaa ja mediatyötä. Keskuksen toimittilojen osoite on Mannerheimintie 90, 00250 Helsinki.

Fides

Helsingin katolisen koulun ovet aukeavat

Kuulumisia Helsingin katolisesta koulusta ja tarkempia tietoja sen avautumisesta on odotettu pitkintalvea. Näin kevään tullessa innostusta ja toiveikkautta on ilmassa paljonkin. Koulun projektipäällikkö Mervi Sarimo (kuvassa) kertoo, että uuden kouluvuoden alkaessa elokuussa aukeavat vihdoin myös katolisen koulun ovet Lauttasaaressa.

Sarimon mukaan oppilaita on ilmoittautunut tarpeeksi, jotta koulu voidaan aloittaa, mutta joukkoon mahtuu vielä lisääkin. Ilmoittautua voi siis edelleen. Olennaista on, että melkein kaikki on jo valmista, tosin koulutiloja vielä viimeistellään keväällä ja kesällä. Pätevä ja innostunut opettaja, tämän kevään vielä Hämeenlinnassa työskentelevä luokanopettaja Anna-Mária Lahdelma on valmiina tositoimiin, ja lounasjärjestelyistäkin on jo sovittu. ”Tunnelmaa voi nyt jo todellakin kutsua positiiviseksi, jännittyneeksi odotukseksi”, Sarimo lisää.

Helsingin katolinen koulu aloittaa toimintansa säätiöpohjaisena yksityisenä kotikouluna, mutta se noudattaa alusta alkaen

valtakunnallisia ja kaupunkikohtaisia opetussuunnitelmia sekä normaaleja koulujen käytäntöjä. Sen tavoite on mahdollisimman pian myös saada hyväksyntä yksityiskouluksi. Koulu on oppilaille maksuton ja opetus tapahtuu suomen kielellä.

Koulun avoimet ovet järjestetään seuraavan kerran lauantaina 28.3. ja 9.5. klo 11 osoitteessa Myllykallionrinne 1, Lauttasaari. Lisätietoja löytyy koulun kotisivuilta koulu.katolinen.fi.

Fides

Pastoraalineuvosto kokousti piispantalossa

Hiippakunnan pastoraalineuvosto kokoontui lauantaina 28.2. piispantalossa vuoden ensimmäiseen kokoukseensa. Päivä alkoi pyhällä messulla, minkä jälkeen kuultiin hiippakunnan kahdeksan seurakunnan ajankohtaiset kuulumiset. Kokouksen päätteeksi hiippakunnan uusi pastoraalikeskus esittäytyi ja kertoi toiminnastaan ja tavoitteistaan. Keskusteluissa korostuivat erityisesti synodaalisuus, yhteisöllisyys ja uusi evankeliointi.

Piispa on pastoraalineuvoston puheenjohtaja ja jäseniä ovat yleisvikaari Jean Claude Kabeza, Marja Torsti, Siyan Zhuang, Jaakko Nummijärvi, Erkki Luoma-aho, Jukka Ihlberg, Tomi Sirvo, Risto Hämeenkorpi, Assad Karam, isä Joosef Dang, pikkusisar Leila, Meisa Dano, Heidi Leminen, Iita Haataja sekä Barbara Ogeniewska USJK.

Fides

Saksan piispainkokous sai uuden puheenjohtajan

Pohjoissaksalaisen Hildesheimin piispa Heiner Wilmer SCJ on valittu 24. helmikuuta Saksan piispainkokouksen puheenjohtajaksi.

Wilmer syntyi 9. huhtikuuta 1961 Schapenissa (Emsland). Elokuussa 1980 hän liittyi Jeesuksen pyhän sydämen pappien veljeskuntaan ja antoi ikuiset lupauksensa vuonna 1985. Hänet vihittiin papiksi 31. toukokuuta 1987 Freiburgissa. Vuosina 1987–1993 hän opiskeli Roomassa ja Freiburgissa. Tämän jälkeen hän toimi eri tehtävissä Meppenissä, Vechtassa ja New Yorkin Bronxissa sekä opettajana että koulustehtävissä. Myöhemmin hänestä tuli Handrupissa sijaitsevan Gymnasium Leoninum -lukion rehtori.

Vuosina 2007–2015 Wilmer toimi Jeesuksen pyhän sydämen pappien Saksan provinssin provinssiaalina Bonnissa. Tämän jälkeen hän oli sääntökunnan yleisesimies Roomassa vuoteen 2018 saakka. Paavi Franciscus nimitti hänet 6. huhtikuuta 2018 Hildesheimin 71. piispaksi. Hänet vihittiin piispaksi 1. syyskuuta 2018, jolloin hän otti hiippakunnan haltuunsa.

Saksan piispainkokouksessa Wilmer on syyskuusta 2021 lähtien toiminut yhteiskunnallisten ja sosiaalisten kysymysten komission puheenjohtajana. Vuosina 2019–2024 hän toimi Saksan Justitia et Pax

-komission puheenjohtajana.

Piispa Wilmer on vierailut Suomessa useaan otteeseen. Hänestä julkaistiin haastattelu Fideksessä lokakuussa 2017.

Fides

Ruhtinas pysäytti aborttilain

Monacon ruhtinas Albert II kiellettiin maaliskuun lopulla 2026 vahvistamasta lakia, joka olisi sallinut abortin laajemmin ruhtinaskunnassa. Päätös pysäytti lain voimaantulon, vaikka se oli hyväksytty lähes yksimielisesti maan parlamentissa.

Ruhtinas perusteli ratkaisuaan Monacon perustuslaillisella identiteetillä, jossa katolisella uskolla on erityisasema ruhtinaskunnassa, sekä omantuntonsa velvoitteella. Hän katsoi, ettei voi allekirjoittaa lakia, joka on ristiriidassa tämän perinteen kanssa.

Samalla ruhtinas korosti, ettei kyse ole välinpitämättömyydestä vaikeassa tilanteessa olevia naisia kohtaan, vaan pyrkimyksestä säilyttää tasapaino syntymättö-

män elämän suojelun ja inhimillisen tuen välillä. Monacossa hallitsijan hyväksyntä on yhä välttämätön lain voimaantulolle, mikä

tekee päätöksestä poikkeuksellisen merkittävän nyky-Euroopassa.

Fides

12.4. pääsiäisen 2. sunnuntai eli Jumalan laupeuden sunnuntai (II)

IL Ap.t. 2:42-47
Ps. 118:2-4, 13-15b, 22-24. – 1
2L 1. Piet. 1:3-9
Ev. Joh. 20:19-31

19.4. pääsiäisen 3. sunnuntai (III)

IL Ap.t. 2:14, 22-33
Ps. 16:1-2a+5, 7-8, 9-10, 11. – 11a
2L 1. Piet. 1:17-21
Ev. Luuk. 24:13-35

26.4. pääsiäisen 4. sunnuntai (IV)

IL Ap.t. 2:14a, 36-41
Ps. 23:1-3a, 3b-4, 5, 6. – 1
2L 1. Piet. 2:20b-25
Ev. Joh. 10:1-10

3.5. pääsiäisen 5. sunnuntai (I)

IL Ap.t. 6:1-7
Ps. 33:1-2, 4-5, 18-19. – 22
2L 1. Piet. 2:4-9
Ev. Joh. 14:1-12

10.5. pääsiäisen 6. sunnuntai (II)

IL Ap.t. 8:5-8, 14-17
Ps. 66:1-3a, 4-5, 6-7a, 16+20. – 1
2L 1. Piet. 3:15-18
Ev. Joh. 14:15-21

14.5. Herran taivaaseenastuminen – Helatorstai, juhlapyhä, velvoittava

IL Ap.t. 1:1-11
Ps. 47:2-3, 6-7, 8-9. – 6
2L Ef. 1:17-23
Ev. Matt. 28:16-20

17.5. pääsiäisen 7. sunnuntai (III)

IL Ap.t. 1:12-14
Ps. 27:1, 4, 7-8a. – 13
2L 1. Piet. 4:13-16
Ev. Joh. 17:1-11a

24.5. kirkkovuoden 8. sunnuntai – Helluntaisunnuntai

IL Ap.t. 2:1-11
Ps. 104:1ab+24ac, 29bc-30, 31+34. – vrt. 30
2L 1. Kor. 12:3b-7, 12-13
Ev. Joh. 20:19-23

31.5. kirkkovuoden 9. sunnuntai – Pyhä Kolminaisuus, juhlapyhä (I)

IL 2. Moos. 34:4b-6, 8-9
Ps. Dan. 3:52, 53, 55, 54, 56. – 52b
2L 2. Kor. 13:11-13
Ev. Joh. 3:16-18

7.6. kirkkovuoden 10. sunnuntai – Kristuksen pyhän ruumiin ja veren juhla, juhlapyhä (II)

IL 5. Moos. 8:2-3, 14b-16a
Ps. 147:12-13, 14-15, 19-20. – 12a
2L 1. Kor. 10:16-17
Ev. Joh. 6:51-58

12.6. perjantai, Jeesuksen pyhä sydän, juhlapyhä

IL 5. Moos. 7:6-11
Ps. 103:1-2, 3-4, 6-7, 8+10. – vrt. 17
2L 1. Joh. 4:7-16
Ev. Matt. 11:25-30

Hiippakunnan ordoon ja messun lukukappaleihin voi tutustua osoitteessa katolinen.fi/lukukappaleet-hiippakunnan-ordosta

Rukouksen apostolaatti

Huhtikuun 2026 rukouksen apostolaatin palsta

Viimeisten vuosien aikana psykologit ja psykiatrit ovat kiinnittäneet yhä enemmän huomiota papiston hyvinvointiin ja jaksamiseen. Monissa tutkimuksissa toistuu samanlainen kuva: ylikuormitus, krooninen stressi sekä työuupumuksen, masennuksen ja ahdistuneisuushäiriöiden oireet koskettavat yhä suurempaa joukkoa pappeja.

Papit kuvaavat toimivansa jatkuvan tavoitettavuuden tilassa. Samalla velvollisuuksien määrä kasvaa, vaikka työtovereiden määrä vähenee. Tätä kuormitusta lisäävät jännitteet kirkon sisällä, yhteiskunnassa voimistuva antiklerikalismi sekä syvä yksinäisyys ja hylätyksi tuleminen kokemus silloin, kun ongelmia ilmenee.

Tutkimukset sekä pastoraalinen kokemus osoittavat, että kyse ei ole näyttävistä, ulkoisesti vaikuttavista ratkaisuista. Suurin voima löytyy perustuksista. Ensimmäinen niistä on elävä suhde Jumalaan, jota vaalitaan rukouksessa ja eukaristiassa. Papit, jotka eivät luovu päivittäisestä asettumisesta Herran eteen oman heikkoutensa totuudessa, selviävät paremmin paineesta ja pettymyksistä.

Pappi, joka on tietoinen omista rajoituksistaan, kykenee tunnistamaan ja nimeämään tunteensa sekä ymmärtää aikuisen ihmisen psykologisen kehityksen perustalalaisuuksia, etsii harvemmin pakotietä illuusiosta.

Pappien hyvinvointi ei ole pelkästään heidän yksityinen asiaansa. Se koskee koko kirkkoa: uskovia, jotka rukoilevat paimentensa puolesta ja osaavat seistä heidän rinnallaan; kanssaveljiä, jotka reagoivat nähdessään väsymyksen kasvavan; sekä esimiehiä, jotka rakentavat todellisia, eivät vain julistettuja, tuen rakenteita.

Kriisi voi olla parantumisen alku, jos osaamme kuulla sen kutsuna elää pappeutta inhimillisemmin – veljeydessä, vastuussa ja totuudessa.

Rukous pappien puolesta

Isä, sinä teit Pojastasi uuden liiton ylimmäisen papin. Tee niistä, jotka hän on valinnut sanasi ja sakramenttiesi palvelijoiksi, uskollisia kutsumukselleen siihen päivään saakka, jolloin hän kunniasa tulee.

Anna heille viisautta, voimaa, rohkeutta ja myötätuntoa. Täytä heidän sydämensä rakkaudella sinua ja kaikkia ihmisiä kohtaan.

Kutsu heille auttajia, niin että kirkollasi kaikkina aikoina olisi hyviä pappeja julistamassa sinun evankeliumiasi.

Anna meille pyhiä pappeja, jotta nimesi olisi tunnettu ja rakastettu iankaikkisesti. Amen.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Huhtikuu

- Rukoilemme niiden pappien puolesta, jotka elävät kriisin aikaa kutsumuksessaan: että he löytäisivät tarvitsemansa tuen ja että yhteisöt tukisivat heitä ymmärryksellä ja rukouksella.

April

- Vi ber för de präster som går igenom en tid av kris i sin kallelse: att de finner det stöd de behöver och att församlingarna bär dem med förståelse och bön.

Toukokuu

- Rukoilemme, että kaikki – suurista tuottajista pieniin kuluttajiin – sitoutuisivat välttämään ruokahävikkiä ja että jokaisella ihmisellä olisi pääsy laadukkaaseen ravintoon.

Maj

- Vi ber att alla – från stora producenter till små konsumenter – engagerar sig för att undvika matsvinn och att varje människa får tillgång till näringsrik och god mat.

Katolilaisia Suomessa aina vain enemmän

Jäsenrekisteriin merkittyjä katolilaisia oli Suomessa vuodenvaihteessa 2025–2026 yhteensä 18 446. Hiippakunnan kasvu jatkuu siis edelleen tasaisen vahvana, mistä myös ahtaaksi käyvät kirkot kertovat. Viime vuodesta nettokasvua oli lähes tuhannen henkilön verran, mikä tarkoittaa noin 5,6 prosentin kasvuvauhtia. Kasvua tapahtui selvästi lähes kaikissa seurakunnissa.

Helsingin seurakuntien yhteenlaskettu jäsenmäärä on jo yli 10 500 henkeä, kasvua on yli 800 jäsenen verran, tosin osittain kasvun poikkeuksellisen suurta määrää selittää vanhan ja uuden jäsenrekisterin kirjausten viive, joka näkyi nimenomaan Marian seurakunnan luvuissa viime vuonna. Niinpä Marian seurakunnan voimakas kasvu lienee osittain tilastokorjauksen syytä.

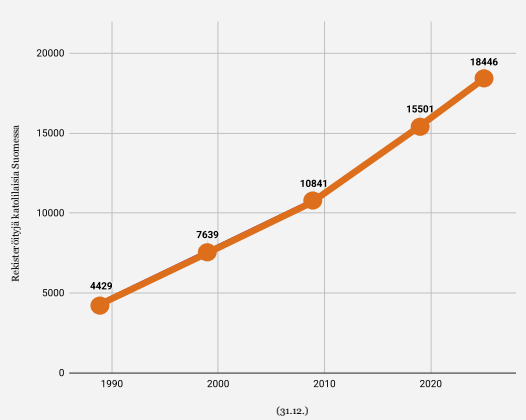
Muiden seurakuntien osalta suhteellisesti suurinta kasvu sen sijaan oli Kuopion Pyhän Joosefin seurakunnassa, jossa kasvuprosentiksi saatiin peräti 17,4 %. Reipasta kasvua oli myös Tampereella, 5,2 %, ja katedraaliseurakunnassa, 3,5 %. Pyhän Henrikin katedraaliseurakunta on edelleen Suomen suurin katolinen seurakunta, jäseniä oli vuodenvaihteessa 5451.

Kotimaisia kieliä puhuu äidinkielenään n. 44 % jäsenistä, tosin tilastoissa

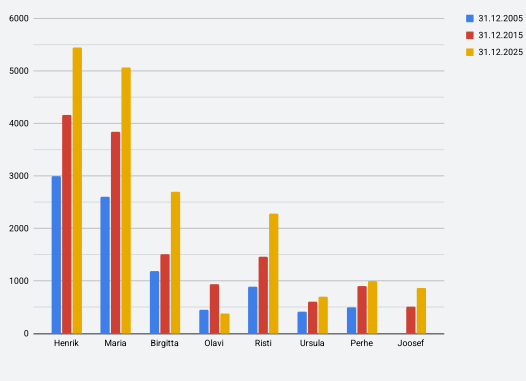
10 suurinta katolilaisten keskittymää 31.12.2025

- Helsinki 4313
- Espoo 2310
- Vantaa 1720
- Turku 1209
- Tampere 748
- Oulu 326
- Kuopio 305
- Jyväskylä 215
- Porvoo 161

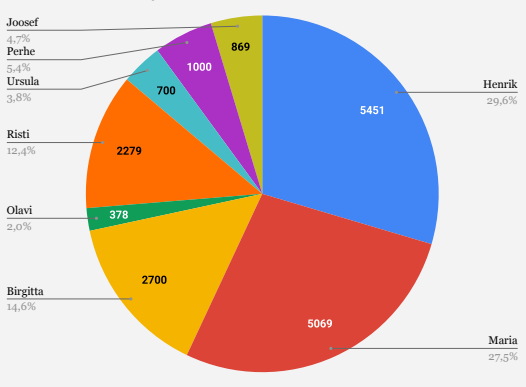
Rekisteröityjä jäseniä vuoden lopussa (1989–2025)

Seurakuntien jäsenmäärän kehitys 2005–2025

Seurakuntien jäsenmäärä 31.12.2025

on tältä osin puutteita. Suomen ja ruotsin kielen asema on kuitenkin edelleen säilynyt vahvana eikä kielitilanteen mahdollinen muuttuminen näytä tapahtuvan ainakaan nopeasti.

Seurakuntien jäsenmäärä on kasvanut kasteiden (248) ja kirkkoonotamisen (94) kautta, muista syistä ja maahanmuuton seurauksena (547). Vastaavasti jäsenmäärä väheni esimerkiksi kuolemien (47), muualle muuttamisen (17) ja kirkosta eroamisen (91) kautta. Kokonaiskasvuun vaikuttaa myös rekisteröintiviive sekä muuttoliike hiippakunnan sisällä ja hiippakuntien välillä.

Sakramenteja ja opetusta

Ensikommunion sai vuonna 2025 yhteensä 344 seurakuntalaista. Vastaavasti vahvistuksen sakramentti annettiin 277 seurakuntalaiselle. Avioliittoja solmittiin hiippakunnan alueella yhteensä 41 kappaletta, niistä 13:ssa molemmat osapuolet olivat katolilaisia. Ensikommuniolasten määrä on yli kaksinkertaistunut kolmessa vuodessa.

Tällä hetkellä ei ole saatavilla kattavaa tietoa siitä, kuinka paljon lapset ja nuoret osallistuvat lakisääteiseen oman uskonnon opetukseen kouluissa tai saavat samansisältöistä opetusta esimerkiksi niin sanottujen lauantaikurssien yhteydessä. Tilanne on haastava, koska tieto olisi tärkeää sekä opetuksenjärjestäjille että hiippakunnan ja seurakuntien työlle.

Menneiden vuosien rekisterimerkintöjä tehdään edelleen

Hiippakunnan uusi jäsenrekisteri otettiin käyttöön kunnolla oikeastaan vasta viime vuonna, ja yhä vielä on kirjaamatta paperidokumenteilla olevia rekisterimerkintöjä menneiltä vuosilta. Arvio rekisterin todellisesta jäsenmäärästä voi sen takia laahata vielä jonkin verran todellisuuden perässä. Voi olla, että todellisuudessa liikutaan jo noin 20 000 rekisteröidyn katolilaisen määrässä. ■

Fides

Paavi Monacossa

Euroopan pienimpien maiden johtajat tapasivat Monacossa. Paavi Leo XIV vieraili Monacossa 28.3.2026. Kyseessä oli ensimmäinen paavin vierailu Monacon ruhtinaskunnassa sitten apostolisten matkojen alkamisen 1960-luvulla sekä paavi Leon kolmas ulkomaanmatka hänen valintansa jälkeen.

Historiallisesti paavin tiedetään kulkeneen Monacon kautta 1500-luvulla, todennäköisesti vuonna 1538 paavi Paavali III:n aikana, mutta kyse ei ollut nykyisen kaltaisesta virallisesta vierailusta. Monacon ruhtinas Albert II vieraili Vatikaanissa 17. tammikuuta 2026.

Kyseessä oli merkittävä uskonnollinen tapahtuma paikallisille katolilaisille, mutta nykyisessä maailmantilanteessa myös pienten valtioiden johtajien roolilla ja kannanotoilla on kasvavaa merkitystä. Pienetkin valtiot voivat toimia sillanrakentajina ja tuoda vakautta monimutkaiseen kansainväliseen tilanteeseen.

Paavi saapui Monacoon helikopterilla Roomasta aamulla. Ruhtinas Albert II oli vastassa Monacon helikopterikentällä, josta siirryttiin ruhtinaan palatsiin. Palatsin pihalle oli kokoontunut suuri joukko paikallisia

tervehtimään paavia. Alue oli varattu Monacon kansalaisille ja vakituksille asukkaille, ja liput olivat erittäin kysytyjä. Sekä paavi että ruhtinas pitivät puheet paikalle saapuneille.

Palatsista paavi jatkoi Monacon katedraaliin paaviautolla tapaamaan paikallisia

katolilaisia. Matkalla hän pysähtyi useita kertoja siunaamaan lapsia. Katedraalin jälkeen ohjelma jatkui Sainte-Dévothen kirkossa, jossa paavi tapasi paikallisia ja seurasi nuorten ja lasten järjestämää ohjelmaa.

Päivä huipentui messuun Stade Louis II -stadionilla. Paikalle oli saapunut noin 18 000 osallistujaa. Järjestelyt sujuivat hyvin. Messun jälkeen paavi palasi helikopteri-

raalle ja jatkoi matkaansa takaisin Vatikaaniin viettämään pyhää viikkoa.

Vierailun aikana paavi korosti useissa puheissaan taloudellisen vallan vastuullista käyttöä sekä oikeudenmukaisuutta. Stadionilla pitämässään saarnassa hän tote- si, että sodat ovat usein seurausta vallan ja

rahan epäjumalanpalveluksesta.

Vierailun turvajärjestelyt olivat mittavat. Ne toteutettiin Monacon ja Ranskan viranomaisten yhteistyönä, ja ne olivat laajuudeltaan verrattavissa Monacon Formula 1 -kilpailun järjestelyihin. Turvallisuudesta vastasi arviolta noin 1 600 henkilöä. ■

Jouko Ahvenainen

Kristuksen valta ei perustu voimaan vaan rakkauteen

Paavi Leo XIV:n sanoma pyhällä viikolla ja pääsiäisenä

Pyhä viikko ja pääsiäisen kolme pyhää päivää muodostavat kirkon liturgisen vuoden huipennuksen, jossa Kristuksen kärsimys, kuolema ja ylösnousemus avautuvat yhtenä pelastushistoriallisena kokonaisuutena. Paavi Leon saarnat näiden päivien aikana eivät ole vain yksittäisiä puheita, vaan niistä rakentuu johdonmukainen ja alati syvenevä kokonaisuus, jossa yksi ja sama sanoma saa eri vaiheissaan oman painotuksensa.

Keskiössä on ennen kaikkea kysymys Jumalan voimasta: millainen se on, ja miten se toimii maailmassa, jota leimaavat väkivalta, kärsimys ja epäoikeudenmukai-

suus. Paavin vastaus on selkeä ja samalla vaativa: Jumalan voima ei ole väkivaltaa, vaan rakkautta, joka antaa itsensä.

Palmusunnuntai: rauhan kuningas ja väkivallan torjuminen

Palmusunnuntain saarnassaan pyhä isä asetti koko viikon perustan. Ensimmäinen ajatus on Kristuksen identiteetti rauhan kuninkaana. Jeesus ei tule valtaan aseiden eikä pakon kautta, vaan lempeyden ja itsensä antamisen kautta. Tässä paavi tekee ratkaisevan huomion: Jumalaa ei voi käyttää sodan oikeuttamiseen. Hän ei ole väkivallan Jumala, eikä kukaan voi vedota häneen oikeuttaakseen sotaa tai toisten ihmisten alistamista.

Toinen teema liittyy Kristuksen valitsemaan tiehen. Jeesus ei puolustaudu voimalla, vaikka voisi. Hän ei vastaa väkivaltaan väkivallalla, vaan käskee panemaan miekan tuppeen. Tämä ei ole passiivisuutta, vaan aktiivista rakkauden valintaa. Paavi muistuttaa, että Kristus ei pelasta itseään, vaan antaa itsensä ristiinnaulittavaksi ja kantaa näin koko ihmiskunnan kärsimyksen.

Kolmantena, hienovaraisempana mutta tärkeänä näkökulmana paavi viittaa rukoukseen: Jumala ei kuule rukousta, joka nousee ilman kääntymystä, rukousta niiden huulilta, joiden kädet ovat täynnä väkivaltaa. Näin palmusunnuntai ei ole vain juhla, vaan kutsu sisäiseen muutokseen, kääntymykseen.

”Herra ei ole vain menneisyyden hahmo, vaan elävä ja läsnä oleva.
Siksi toivo ei ole vain ajatus, vaan todellisuus, joka kantaa ihmistä.”

Krismamessu: vallan oikea käyttö ja pelastus pimeyden keskellä

Torstiaamun krismamessussa paavi syvensi näkökulmaa kysymykseen vallasta. Ensimmäinen keskeinen ajatus on, että hyvä ei koskaan synny vallan väärinkäytöstä. Tämä koskee yhtä lailla kirkkoa kuin yhteiskuntaa. Valta, joka rakentuu hallintaan, alistamiseen tai oman edun tavoitteluun, on ristiriidassa evankeliumin kanssa.

Toinen ajatus liittyy Kristuksen tapaan pelastaa. Messias ei pysy etäällä kärsimyksistä, vaan astuu siihen sisälle. Hän tulee köyhien, vangittujen ja torjuttujen luo ja laskeutuu jopa kuolemaan. Juuri tässä liikkeessä paavi näkee uuden luomisen alun: Jumala ei muuta maailmaa ulkoapäin, vaan sisältäpäin.

Kolmantena näkökulmana voidaan nostaa esiin väkivallan paljastuminen. Paavi viittaa siihen, että Kristuksen tie tekee näkyväksi väkivallan todellisen luonteen. Se ei rakenna mitään kestäväää, vaan paljastuu lopulta tyhjäksi. Tämä antaa kristityille perustan arvioida myös oman aikamme valtarakenteita.

Kiirastorstai: puhdistuminen, palvelu ja ihmisyyden uudistuminen

Kiirastorstain iltamessussa paavi siirsi katseen kirkon elämään ja kristityn kutsumukseen. Ensimmäinen keskeinen ajatus on puhdistuminen. Jalkojen pesu ei koske vain syntejä, vaan myös ihmisen vääristyneitä käsityksiä vallasta, suuruudesta ja ihmisyydestä. Ihminen helposti samaistaa voiman hallintaan ja pelkoon, mutta Kristus purkaa tämän logiikan.

Kristuksen – ja kristityn – vastaus on palvelu. Kristus, joka on tosi Jumala ja tosi ihminen, osoittaa, että todellinen suuruus on itsensä antamista. Tämä ei ole vain esimerkki, vaan malli, joka määrittää kirkon olemuksen. Kirkko on uskollinen Herralleen silloin, kun se palvelee.

Pyhä isä korostaa tässä myös ihmisyyden uudistumisen merkitystä. Hän viittaa siihen, että Kristus ei ainoastaan anna moraalista opetusta, vaan palauttaa ihmiselle oikean kuvan itsestään. Todellinen ihmisyyss ei toteudu vallassa, vaan rakkaudessa.

Pääsiäisyön vigilia: kuoleman rajalla avautuva elämä

Pääsiäisyön vigiliassa kirkko siirtyy pimeydestä valoon. Ensimmäinen keskeinen ajatus on Jumalan tahto: hän ei tahdo ihmisen kuolemaa. Tämä on ratkaiseva kristillinen periaate maailmassa, jossa kuolema näyttää usein viimeiseltä sanalta.

Paavin toinen teema liittyy siirtymiseen. Paavi käyttää Israelin vapautumista esikuvana: meri on sekä kuoleman että elämän paikka. Samalla tavalla kristillinen elämä kulkee pimeyden kautta valoon. Pelastus ei ohita kärsimystä, vaan kulkee sen läpi.

Kolmantena voidaan nostaa esiin historian konkreettisuus. Paavi liittyy liturgian tämän päivän todellisuuteen: kärsimys ei ole vain menneisyyden tapahtuma, vaan läsnä myös nyt. Juuri siksi pääsiäisen sanoma on ajankohtainen ja välttämätön.

Pääsiäispäivä: kuoleman todellisuus ja ylösnousemuksen toivo

Pääsiäispäivän messussa pyhä isä yhdisti realismin ja toivon. Ensimmäinen keskeinen ajatus on, että kuoleman voima on edelleen näkyvissä maailmassa: epäoikeudenmukaisuudessa, väkivallassa, köyhien sorrossa ja luomakunnan hyväksikäytössä. Kristinusko ei kiellä tätä todellisuutta.

Mutta on olemassa myös pääsiäisen varmuus: Kristuksen hauta on tyhjä. Tämä ei ole symboli, vaan tapahtuma, joka muuttaa kaiken. Siksi kuolemalla ei ole enää viimeistä sanaa, vaan jokaisessa kuolemassa avautuu uuden elämän mahdollisuus.

Paavi korostaa Kristuksen läsnäoloa. Herra ei ole vain menneisyyden hahmo, vaan elävä ja läsnä oleva. Siksi toivo ei ole vain ajatus, vaan todellisuus, joka kantaa ihmistä.

Urbi et orbi: välinpitämättömyyden vaara ja ei-väkivallan voima

Urbi et orbi -viestissään paavi kokosi sanomansa koko maailmalle. Ensimmäinen keskeinen ajatus on varoitus välinpitämättömyydestä. Ihminen tottuu helposti väkivaltaan ja lakkaa näkemästä toisen kärsimystä. Tämä on hengellistä sokeutta, joka

estää todellisen muutoksen.

Toinen ajatus on pääsiäisen voiman luonne. Kristuksen ylösnousemuksen voima on täysin väkivallaton. Se ei pakota eikä alistaa, vaan muuttaa sydämen.

Lopuksi paavi esittää konkreettisen kutsun: aseet on laskettava, ja on palattava vuoropuheluun. Rauha ei synny itsestään, vaan vaatii päätöksiä ja tekoja.

Yksi tie, yksi voima, yksi kutsu

Paavi Leon pyhän viikon ja pääsiäisen saarnat ja puheet muodostavat selkeän ja johdonmukaisen kokonaisuuden. Lopultakaan kyse ei ole monista eri teemoista, vaan yhdestä ja samasta todellisuudesta, joka avautuu eri näkökulmista.

Keskeinen ajatus käsittelee Jumalan voimaa. Se ei ole väkivaltaa eikä pakkoa, vaan rakkautta, joka antaa itsensä. Tämä näkyy Kristuksen elämässä, huipentuu ristissä ja tulee näkyväksi ylösnousemuksessa. Jumala ei voita pahaa tulemalla itse pahaksi, vaan pysymällä uskollisena rakkaudelleen.

Toinen huomio koskee pelastuksen tapaa. Pelastus ei tapahdu ulkoisen vallankäytön kautta, vaan sisältäpäin, ihmisen sydämessä ja historiassa. Kristus astuu ihmisen todellisuuteen, kantaa sitä ja muuttaa sen.

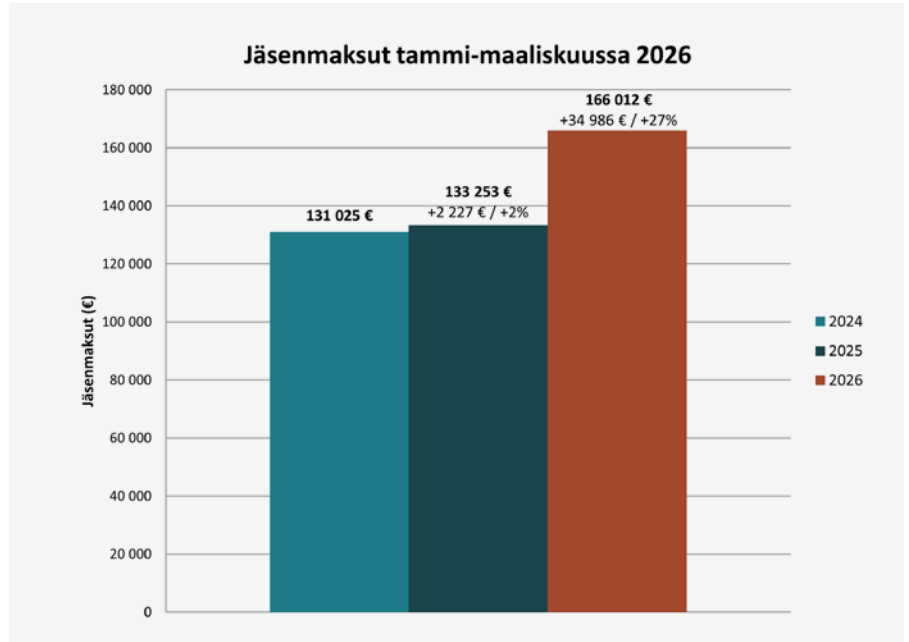
Vielä esiin nousee kristityn kutsumus. Pääsiäinen ei ole vain juhla, vaan elämäntapa. Kristityt on kutsuttu elämään todeksi väkivallatonta rakkautta: torjumaan väkivaltaa, luopumaan vallan väärinkäytöstä ja vastustamaan välinpitämättömyyttä. Tämä koskee sekä yksittäisiä ihmisiä että kirkkoa yhteisönä.

Ehkä kaikkein syvin näkökulma on toivo. Pääsiäisen sanoma ei perustu optimismiin, vaan todellisuuteen: Kristus on noussut kuolleista. Siksi kuolema ei ole viimeinen sana, eikä mikään pimeys ole lopullinen.

Pyhän isän sanoma voitaneen tiivistää näin: rauha on mahdollinen, koska Jumalan rakkaus on vahvempi kuin väkivalta. Mutta tämä rauha ei synny itsestään – se alkaa siitä, että ihminen suostuu siihen voimaan, joka ei pakota, vaan kutsuu. Kristus on noussut kuolleista. Ja juuri siksi maailma voi muuttua. ■

Koonnut Marko Tervaportti

Tammi-maaliskuun seurakuntien jäsenmaksukertymä osoittaa ilahduttavaa kehitystä. Vuoden 2026 ensimmäisellä neljänneksellä kertyi jäsenmaksuja peräti 166 012 euroa – kasvua vuoteen 2024 nähden on 27 prosenttia.

Jäsenmaksut kasvussa – seurakuntalaisten tuki kantaa

Kehitys on erityisen merkittävä, kun otetaan huomioon Suomen taloudellinen tilanne. Kotitalouksien ostovoima on koetuksella, ja työttömyys on lisääntynyt viime kuukausina. Siitä huolimatta – tai ehkä juuri siksi – yhä useampi seurakuntalainen on halunnut osoittaa konkreettisesti yhteenkuuluvuutensa kirkkoon ja sen tekemään työhön.

Jäsenmaksun merkityksestä on viestitetty seurakunnissa ja Fides-lehdessä jo aiemmin, mutta viime joulukuusta lähtien viestintää on vahvistettu entisestään. Piispa otti asiaan kantaa henkilökohtaisesti, ja sanoma kuului selvästi: kirkko tarvitsee jokaisen jäsenensä taloudellisen tuen voidakseen ylläpitää seurakuntatyötä, sakramentaalista elämää, nuorisotyötä sekä auttaa kaikkein heikoimmassa asemassa olevia.

Luvut kertovat, että tämä viesti on tavoittanut seurakuntalaisten sydämet. Seurakunnan jäsenmaksu ei ole pelkkä maksu – se on konkreettinen teko, jolla jokainen voi rakentaa yhteistä kirkkoa. Kiitos teille, jotka jo olette tähän vastanneet. ■

Fides

ITÄ-SUOMEN YLIOPISTO

Lämpimästi tervetuloa
LL, TT Raimo Goyarrolan
väitöstilaisuuteen:

**"SPIRITUALITY IN
PALLIATIVE CARE IN FINLAND:
Development of Questionnaires
to assess Spiritual Care."**

Perjantaina 5. kesäkuuta 2026
klo 12.00

Auditorio CA100, Canthia
Yliopistonrinne 3

Itä-Suomen yliopisto,
Kuopio

Tervetuloa!

Piispan ilmoitus: Kirkkomme täyttyvät ihmisistä

Ilolla huomaan viikko toisensa jälkeen, että kirkkomme eri puolilla Suomea täyttyvät ihmisistä. On suuri toivon merkki nähdä niin monien kokoontuvan yhteen elämään ja jakamaan uskoa. Samalla se herättää minussa myös tiettyä huolta: käy yhä selvemmäksi, että tilat eivät enää riitä kaikille. Monet osallistuvat messuun seisten sivuilla, eteistiloissa tai jopa portaissa. Joissakin seurakunnissa on otettu käyttöön suuria näyttöjä, jotta messua voidaan seurata seurakuntasaleista käsin. Olen myös saanut viestejä ihmisiltä, jotka paikan puutteen vuoksi joutuvat kääntymään takaisin kotiin ilman mahdollisuutta osallistua eukaristiaan.

Kyseessä on, kuten usein sanon, “pyhä ongelma”. Pyhä siksi, että on suuri siunaus nähdä katolisen väestön kasvavan Suomessa vahvasti – siunaus siksi, että Jumalan kansa janoaa Hänen sanaansa ja haluaa vastaanottaa sakramentit. Mutta se on silti todellinen haaste, johon etsimme ratkaisuja. Yhdessä kirkkoherrojen kanssa käymme neuvotteluja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kanssa, jotta voisimme saada käyttöömmme lisää kappelei-

ta ja kirkkoja joko vuokraamalla tai, mahdollisuuksien mukaan, hankkimalla niitä omaksemme.

Tiedämme, että taloudelliset resurssimme ovat rajalliset, mutta luotamme siihen, että Jumala johdattaa meitä ja antaa tarvittavat keinot uusien jumalanpalvelustilojen löytämiseksi Hänen kunniaakseen.

Pyydän teitä sillä välin rukoilemaan, että voisimme löytää lisää kirkkoja ja palvella yhä paremmin Jumalan kansaa tarpeissa. Älkää myöskään unohtako, että te olette tämän kirkon elävät kivet – yhden, pyhän, katolisen ja apostolisen kirkon. Jos pysymme uskollisina Jeesukselle, Hän itse antaa meille kaiken, mitä tarvitsemme.

Toivotan teille kaikille siunattua ja iloista pääsiäistä. Neitsyt Marian, meidän äitimme, ja pyhän Joosefin johdolla viäkäämme Jeesus kaikkien ihmisten luo.

+ *Raimo Goyarrola*
Helsingin piispa

8.4.2026

Suomi – ekumenian mallimaa

Piispa Raimon haastattelu

Tammikuinen pyhän Henrikin juhla ja siihen liittyvät ekumeeniset juhlallisuudet Roomassa ovat vakiintunut osa kristittyjen ykseyden edistämistä, ekumeniaa, Suomessa. Tänäkin vuonna Roomaan matkasi kolmen kirkkokunnan piispat: ortodoksinen arkkipiispa Elia, luterilainen arkkipiispa Tapio Luoma ja Helsingin katolinen piispa Raimo Goyarrola.

Suomea kutsutaan aina joskus ekumenian mallimaaksi. Piispa Raimo ei kiistä sitä. Hän näkee Suomen aseman ekumeniassa poikkeuksellisenä – ja samalla velvoittavana: ”Tämä oli ensimmäinen kerta, kun uusi paavi Leo otti delegaatiomme

vastaan. Kiinnostus oli suurta, ja hänen puheensa oli merkittävä. Hän viittasi nimenomaan Suomeen ekumenian esimerkkinä koko maailmalle. Se on suuri lahja, mutta samalla suuri vastuu meille.”

Piispa korostaa, että kyse ei ole vain yksittäisestä tapahtumasta tai juhlavasta vastaanotosta. ”Roomassa me eri kirkkokuntien edustajat koemme jotakin, mikä kantaa pitkälle. Ja se kokemus, tunnelma, ei jää vain siihen hetkeen vaan vaikuttaa siihen, miten kohtaamme toisemme Suomessa arjessa. Siellä syntyy yhteys, joka jatkuu.”

Ystävyyden voima

Kun piispa kuvaa Rooman-matkojen merkitystä, hän palaa yhä uudelleen samaan teemaan: ystävyyteen. ”Ensimmäinen hedelmä on aina ystävyys. Sen kautta syntyy luottamus, ja luottamuksen kautta syntyy

mahdollisuus puhua avoimesti ja tehdä yhteistyötä. Kun tapaamme uudelleen, emme ole enää vieraita. Olemme ystäviä.”

Hän korostaa, ettei kyse ole vain henkilökohtaisesta kokemuksesta, vaan koko kirkon elämästä. ”Se ei ole pelkkä tunne. Näissä tilanteissa syntyy todellinen verkosto, joka kantaa meitä eteenpäin. Se tarkoittaa sitä, että voimme jakaa tietoa, kertoa tarpeistamme ja löytää ratkaisuja yhdessä.”

Konkreettiset hedelmät näkyvät myös käytännössä: ”Olemme voineet selittää, millainen tilanne meillä katolilaisilla Suomessa on. Esimerkiksi se, että tarvitsemme lisää tiloja. Ja näin on syntynyt yhteyksiä, jotka ovat auttaneet meitä konkreettisesti. Se on hyvin käytännöllistä ja käsin koskeltavaa, vaikka kaikki lähtee hengellisestä yhteydestä.”

Yhteys syntyy rukouksesta ja luottamuksesta

Paavi Franciscus nimitti piispa Goyarrolan viime vuonna katolisen kirkon edustajaksi katolisen kirkon ja Luterilaisen maailmanliiton väliseen teologiseen dialogiin. Työryhmä kokoontui ensimmäisen kerran helmikuussa Sloveniassa. Piispa Raimo on katolisen neuvotteluryhmän puheenjohtaja.

Hän toteaa: ”Kokouksemme oli hyvin kaunis kokemus. Ensimmäisenä päivänä emme vielä tunteneet toisiamme, mutta jo samana iltana syntyi vahva yhteyden tunne. Tuntui, että olemme samaa perhettä, vaikka tulemme eri maista ja eri mantereilta.”

Ryhmän työ on vielä alkuvaiheessa, mutta suunta on hahmottumassa. ”Meillä on neljän vuoden työskentely edessä, ja tavoitteena on jonkinlainen yhteinen julkilausuma vuoteen 2030 mennessä. Mutta

kaikkea ei ole päätetty etukäteen, ja se on hyvä asia. Täytyy olla avoin ja kuunnella Pyhää Henkeä.”

Piispa palaa jälleen siihen, mikä hänen mukaansa on olennaista. ”Minä sanon usein, että tarvitsemme kaksi jalkaa. Ensimmäinen on rukous. Ilman rukousta emme näe, mikä on Jumalan tahto. Emme saa voimaa, emmekä viisautta. Toinen jalka on ystävyys. Ilman ystävyyttä ei ole luottamusta, eikä ilman luottamusta voi puhua rehellisesti.”

Ekumeeninen työ ei hänen mukaansa tarkoita erojen sivuuttamista. ”Meidän täytyy olla rehellisiä Jumalan edessä ja historian edessä. Emme voi vain sanoa, että kaikki on samaa. On asioita, joista olemme eri mieltä, ja niistä täytyy voida puhua. Mutta juuri siksi ystävyys on niin tärkeää. Se antaa mahdollisuuden kulkea eteenpäin askel kerrallaan.”

Ykseys on päämäärä, mutta matka on vielä kesken

Keskustelu ekumeniasta herättää usein kysymyksen siitä, miksi yhteinen ehtoollisyhteys ei vielä ole mahdollinen. Piispa vastaa tähän rauhallisesti: ”Jos kaikki rajat poistettaisiin heti, ekumenia itse asiassa lakkaisi olemasta. Me olemme kuitenkin vielä matkalla. Emme ole vielä perillä.”

Hän korostaa, että päämäärä on kuitenkin selvä: ”Päämäärä on näkyvä ykseys. Se tarkoittaa sekä kirkollista yhteyttä että eukaristista yhteyttä. Kaikki kaipaavat sitä. Se kaipaus on hyvin vahva.” Samalla tarvitaan kärsivällisyyttä.

”Me kuljemme yhdessä. Jokainen askel eteenpäin on tärkeä. Ja joskus pienet askeleet ovat kaikkein merkityksellisimpiä.”

”*Toivoisin, että voisimme yhdessä julistaa evankeliumia koko Suomelle.
Että voisimme sanoa yhdessä, että Jeesus Kristus on Vapahtaja.
Tämä olisi todella vahva todistus.*”

Pohjoismaissa Suomi on poikkeus

Pohjoismaiden piispainkokouksen täysistunto Islannissa maaliskuussa vahvisti käsitystä Suomen erityisasemasta. ”Kaikissa pohjoismaissa puhutaan samoista asioista: pastoraalisesta työstä, sakramenteista, opetuksesta. Mutta Suomen tilanne on erilainen. Me olemme suuri maa, mutta pieni kirkko.”

Erityisesti kirkon kasvu on huomion-arvoista. ”Suomessa katolinen kirkko kasvaa tällä hetkellä prosentuaalisesti eniten. Meillä on paljon aikuiskasteita ja kirkkoon liittymisiä. Olen joskus sanonut, että tämä on ’hengellinen tsunami’. Se on kaunis ongelma.”

Kasvu tuo mukanaan myös haasteita. ”Kirkot ovat täynnä. Joskus ihmiset eivät mahdu sisään. Olen kuullut, että jotkut jättävät tulematta messuun, koska eivät mahdu. Tämä on todellinen haaste. Tarvitsemme lisää kirkkoja ja lisää tilaa.”

Ekumenian osalta erot pohjoismaiden välillä ovat selviä. ”Usein puhumme pohjoismaista yhtenä kokonaisuutena, mutta todellisuudessa Suomi on poikkeus. Täällä ekumenia toimii hyvin. Muissa maissa toivotaan enemmän teologista dialogia.”

Piispa hymyilee hieman. ”Ehkä siellä on myös vähän tervettä kateutta. Mutta se muistuttaa meitä siitä, että tämä on lahja, joka on annettu meille. Ja lahjaa pitää hoitaa hyvin.”

Suomen Ekumeeninen Neuvosto – vielä enemmän on mahdollista

Suomen Ekumeeninen Neuvosto on keskeinen foorumi kirkkojen yhteistyölle Suomessa. Piispa Raimo toimii sen hallituksen varapuheenjohtajana. Hän näkee siinä paljon hyvää, mutta myös mahdollisuuksia kasvuun.

”Usein keskitymme yhteisiin kannanotoihin, esimerkiksi sosiaalisiin tai eettisiin kysymyksiin. Se on tärkeää, mutta se ei ole kaikki.”

Hän toivoo, että yhteistyö voisi olla myös hengellisesti näkyvämpää. ”Toivoisin, että voisimme yhdessä julistaa evankeliumia koko Suomelle. Että voisimme sanoa yhdessä, että Jeesus Kristus on Vapahtaja. Tämä olisi todella vahva todistus.”

Samalla piispa korostaa jälleen keskinäisen tuntemisen merkitystä.

”Meidän täytyy oppia tuntemaan toisiamme paremmin. Historiaa, teologiaa ja ajattelutapoja, jotka vaikuttavat taustallamme. Vaikka olemme eri mieltä joissakin asioissa, voimme ymmärtää, miksi toinen ajattelee niin kuin ajattelee. Se on rikkautta.”

Piispa tiivistää lopuksi ekumenian ytimen. ”Ekumenia ei ole vain kokouksia tai asiakirjoja. Se on yhteinen matka. Ja tällä matkalla rukous ja ystävyys ovat välttämättömiä. Niiden varassa voimme kulkea kohti sitä ykseyttä, jota Kristus tahtoo kirkolleen.”

Kiitos haastattelusta, piispa Raimo.

Marko Tervaportti

Neitsyt Marian syntymän juhlakulkue ja ristisaatto on taas tänä vuonna yhdessä ortodoksien kanssa. Juhla ja kulkue järjestetään tulevana syksynä sunnuntaina 6.9.2026 Uspenskin katedraalista Pyhän Henrikin katedraaliin. Tervetuloa!

- Paavin puhe ekumeeniselle valtuuskunnalle tammikuussa (Fides).
- Suomen Ekumeenisen Neuvoston kotisivut: ekumenia.fi.
- Vatikaanin Kristittyjen ykseyden edistämisen virasto: <https://www.christianunity.va/content/unitacristiani/en.html>.

Marraskuun lopussa 2025 saimme tietää, että piispa Raimo tekee kanonisen lain edellyttämät piispantarkastukset kaikkiin hiippakuntamme seurakuntiin keväällä 2026. Heti vuodenvaihteen jälkeen kirkkoherroille tiedotettiin tarkastuksen sisällöstä ja kuluista tarkemmin ja eri tahot pääsivät valmistautumaan.

Tarkastusten tavoite

Piispantarkastuksen tavoitteena on varmistaa, että seurakunta toimii kirkon sääntöjen mukaisesti, korjata mahdolliset epäkohdat ja edistää uskonelämää ja evankelioimistyötä. Piispa tarkastaa seurakunnan ta-

Piispantarkastukset käynnistyivät Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnasta

louden, hallinnon, hallinnolliset asiakirjat ja kirkonkirjat. Tarkastuksen kohteena on myös kirkko, tabernaakeli ja kastekappeli.

Tarkastus on hallinnollinen, mutta sen ensisijainen tarkoitus on tukea ja rohkaista seurakuntalaisia ja työntekijöitä. Siksi vierailuun kuuluu oleellisena osana kohtauksia seurakuntalaisten ja työntekijöiden kanssa ja messun viettäminen seurakunnan kirkossa ja diasporassa. Tarkastuksen päätyttyä piispa antaa tarkastuksesta loppulausunnon.

Erilaisia tarkastuksia

Olen työelämässä, sekä lääketeollisuudessa että apteekkiyrittäjänä, ollut mukana lukui-

sssa viranomaistarkastuksissa vuosittain. Niissä on oma jännityksensä, olipa sitten kysymyksessä Atlantin takainen lääkevalvontaviranomainen tai kotimainen viranomainen, joka selvittää kaiken mikä aiheeseen liittyy. Teemana voi olla ultrapuhtaan lääkevalmistusprosessin tarkastus, työsuojelutarkastus, verotarkastus tai vaikkapa kunnan varmistus siitä, että asiakkaat eivät altistu infektiotartunnalle apteekissa.

Piispantarkastus ei jännittänyt ainakaan meitä Seurakuntaneuvostossa eikä Talousneuvostossa. Kirkkoherra, isä Jean Claude Kabeza valmisteli tarkastusta yhdessä meidän ja muiden tahojen kanssa maallikoita unohtamatta. Synodaalisuus ja yhteisen hyvän hoitaminen oli meidän kaikkien

tavoitteena. Piispa kuunteli, keskusteli ja osoitti aitoa mielenkiintoa. Hän antoi palautetta, kannusti pohdintoihin ja kiitti. Tarkastusta leimasi positiivinen asenne ja välittäminen.

Jälkeenpäin totesin, että mieli on niin energinen, että illalla saattaa olla vaikeuksia saada unen päästä kiinni. Kaveri vastasi, että yöllä varmaan nukkuu kuin tukki, kun on niin rauhallinen olo.

Neljä messua kolmessa päivässä

Tarkastuksessa erityisen tärkeänä näin sen, että piispa halusi tavata ihmisiä ja palvella meitä kaikkia viettämällä kolme messua katedraalissa ja viikonlopun päätteeksi vie-

lä messun Porvoossa. Kävin kaikissa messuissa, otin kuvia ja tunsin, miten Kristus oli taas konkreettisesti läsnä. Loppua kohden tunne vahvistui ja purkautui suurena ilona ja kiitollisuutena. Siksi haluan jakaa kokemuksiani ja ajatuksiani avoimesti.

Messun televisiointi katedraalissa perjantaina 13.2.2026

Koska kuvia ei voinut ottaa messun aikana, niin piti lavastaa tapahtumia. Niinpä sain dokumentoitua, kun veli Marie-Augustin OP ambosta käsin johti urkuparvella olevan kuoron harjoitusta. Siinä kyllä psalmi pääsi oikeuksiinsa! Marketta Pylväskangas valmistautui positiivisin mielin ja iloisesti hymyillen lukuvuoroonsa. Toinen lukukappale menikin nauhoituksessa sujuvasti ja Marketan äänenkäyttö oli kaunis ja rauhallinen. Muutama TV-kamerakin piti ikuistaa, kun ei muuta voinut.

Piispa johdatteli messuun kertoen, että se on kiitosmessu. Tämä voimme todentaa tv-katsojan silmin Yle 1:n kanavalla sunnuntaina 22.2.2026 klo 10.

Messu nuorten kanssa lauantaina 14.2.2026

Piispalla oli agendalla myös tapaaminen nuorten kanssa, joita oli mukana noin 45. Tapaamiseen liittyvässä messussa piispa avustivat isä Marco Pasinato ja diakoni Marko Pitkäniemi. Mukana oli arviolta yli 70 henkilöä, koska aurinkoisesta talvisäästä huolimatta messun oli priorisoitunut ykköseksi runsas määrä muitakin osallistujia. Kitarasäestys sopi messuun mainiosti, eikä diakoni Marko tällä kertaa ollut urkujen ääressä. Sen sijaan urkuparvi oli mukavasta perspektiivistä vapaa valokuvausta varten.

Piispa mainitsi saarnassaan kasteen ja sen merkityksen. Nuorten messun jälkeen, ennen seurakuntaneuvoston ja talousneuvoston tapaamisia piispan kanssa, istuin yksin katedraalissa rukoillen ja mietiskellen, mitä kaste minulle merkitsee. Kasteessa olen syntynyt uuteen elämään Kristuksessa, minustakin on tullut Pyhän Hengen temppele ja minut on liitetty Jumalan perheen eli kirkon jäseneksi. Kasteen mukana minäkin sain aikoinaan toisen syntymäpäivän. Tämän syntymäpäivän pitäisi olla jo-

kaiselle katolilaisille se tärkeämpi. Se kantaa huomioida vuosittain.

Minut on kastettu luterilaiseksi 3,5 kuukauden ikäisenä 17.6. Se on siitä hyvä päivämäärä, että on kesä ja Hietaniemen hautausmaa on kaunis, vihreä ja siellä paistaa aina aurinko, kun vien luterilaisen katepappini, pastori Ruben Sevoniuksen haudalle kukkia.

Havahduin tunnin mietiskelyn jälkeen huomaamaan, että katseeni lepäsi auringon säteiden kultaamassa isossa krusifiksissa. Sydänkin oli taas avoin ja vastaanottavainen.

Päämessu sunnuntaina 15.2.2026

Piispa Raimo johdatteli messuun kertomalla, että piispantarkastus ei ole vain hallinnollinen ja muodollinen tapahtuma, vaan näkyvä merkki siitä, että kuljemme yhdessä kirkkona. Tarkastus muistuttaa meitä siitä, että emme ole yksin, vaan kuulumme suurempaan perheeseen, joka on yhdistynyt Kristuksessa. Tämä piispan vierailu on

kaikille meille kutsu todistaa uskollisuutemme Jeesukselle ja hänen pelastuksen sanomalle.

Eukaristian asettamisen musiikki, Edward Elgarin Lux Aeterna, herkisti. Eukaristian lopulla laulettiin Cantemuksesta nro 262 "On Herra paimeneni mun", joka perustuu lähes kaikkien rakastamaan psaltrin (Ps. 23) tekstiin. Meillä se lauletaan juuri sillä oikealla sävelmälläkin. Siinä vaiheessa herkiminen vaihtui kyynelvirtaan.

Musiikin aiheuttama voimakas liikutus eukaristiassa ja sitä seuraavassa rukouksessa oli syvä uskonnollinen kokemus, jossa tuntui Kristuksen, mutta myös Pyhän Hengen läsnäolo. Ehkä se oli osoitus siitä, että siinä hetkessä avauduin täysin Jumalan armon vaikutukselle.

Piispa Raimo tuo selkeästi ja rehellisesti esille sen arvostuksen, minkä hän meitä kaikkia kohtaan tuntee. Hänelle synodaalisuus, yhdessä kulkeminen, on tärkeää ja hän kannustaa meitä kaikkia siihen luottan, että Jeesus ja äitimme Maria kulkevat

vierellämme, kun annamme heille avoimet sydämemme.

Piispa Raimo päätti messun ja samalla katedraalin osalta piispantarkastuksen kertoen iloisesti, että seurakunta saa tarkastuksesta arvosanaksi 5 tai 10, riippuen käytettävästä arviointiasteikosta. Maksimipisteet siis!

Loppuhuipentuma: Messu Porvoossa 15.2.2026

Oliko tämä piispantarkastuksen ja messujen kohokohta? En ole koskaan käynyt Porvoon ortodoksisessa kirkossa, mutta sisään astuessani aistin erilaisen maailman, hiljaisen ja hieman salaperäisenkin. Rauhoituin ja Porvoon moottoritien liian alhaiseksi kokemani nopeusrajoituskin, 100 km/h, unohtui.

Olin muutaman hetken lähes yksin ikonien ympäröimänä. Olin saapunut maailmaan, johon en ole tottunut, mutta jonka tunnelma osoittautui katolilaisellekin sopivaksi.

Kirkko täyttyi verkkaisesti ääriään myöten. Istumapaikkoja oli sijoitettu jopa kahvilan puolelle. Messussa oli nuorta väkeä, paljon lapsia, ihania taaperoita. Silti tunnelma oli rauhallinen ja messuun pystyi keskittymään koko sydämellään. Ensimmäisen lukukappaleen ja vuorosalmin luki Sirkku Ketoja täydentäen hienoa tunnelmaa. Yllätyin, kun isä Jean Claude pyysi minua lukemaan toisen lukukappaleen. Otin tehtävän ilolla ja nöyränä vastaan.

Täällä laulettiin ilman säestystä, mutta kauniisti, kuuluvasti ja puhtaasti, ujustelematta. Aistin perheen, vaikka tuttuja olivat ainoastaan Sirkku sekä vieressäni istuvat porvoolaiset Rebecca ja Johan, jotka ovat olleet minun katekumeeneja, mutta nyt ovat rakkaita ystäviä.

Kirkkokahvin jälkeen lähdin ajelemaan takaisin kohti Helsinkiä. Tällä kertaa ei moottoritien nopeusrajoitus harmittanut. Ei ollut enää kiire. Oli juuri auringonlaskun aika, talvi oli kaunis.

Usko oli lisääntynyt, toivo oli vahvistunut ja olin saanut lisää eväitä korkeimman hyveen, aidon rakkauden syyttämiseksi. ■

Christel Monni

Piispantarkastus ja messu täyttivät kirkon viimeistä paikkaa myöten Porvoossa

Sunnuntaina 15. helmikuuta piispa Raimo Goyarrolan piispantarkastus suuntautui Porvooseen. Koska kaupungissa ei ole katolista kirkkoa, seurakunta kokoontui aivan Porvoon keskustan tuntumassa sijaitsevaan pieneen valkoiseen ortodoksiseseen kirkkoon – paikkaan, joka täyttyi päiväksi elämästä, lämmöstä ja odotuksesta.

Ennen messun alkua ovi avautui kerta toisensa jälkeen ja sisään virtaavien ihmisten puheensorina täytti kirkon. Pieni kirkko tulikin täyteen nopeasti ja tunnelma oli sekä juhlava että kodikas. Monet olivat matkustaneet kaukaa osallistuakseen ja ilo saada kerääntyä piispan ympärille oli ilmeinen.

Piispanmessu alkoi klo 15 ja eteni tuttua järjestystä. Päivän lukukappaleiden jälkeen seurasi saarna, jossa piispa aiheena oli Jumalan kymmenen käskyä. Hän keskittyi käsittelemään niiden merkitystä kristityn arjessa. Hän korosti erityisesti, että käskyt eivät ole taakka, vaan turvallinen ja vakaa kehys elämälle. Ne ovat opas, joka johtaa todelliseen vapautteen ja auttaa ihmistä elämään vastuullisesti ja rakkaudessa.

Piispa korosti, että kolme ensimmäistä käskyä koskee suhdettamme Jumalaan, kun taas jälkimmäiset koskevat suhdettamme lähimmäisiimme. Hän muistutti, että Jeesus tiivistää koko lain

sanoihin: ”Rakasta Jumalaa yli kaiken ja lähimmäistäsi kuin itseäsi.” Tähän rakkauden kaksoiskäskyyn, hän selitti, sisältyy koko kristillisen elämän ydin.

Lisäksi piispa korosti, että kristitty voi jo täällä maan päällä, omassa elämässään ja perheessään, kokea vilauksen taivaasta, kun elää Jumalan tahdon mukaisesti. Usko ei ole kaukaista tai teoreettista, vaan jotain joka kantaa hedelmää jokapäiväisessä elämässä – kotona, ihmissuhteissa ja seurakunnan yhteisössä.

Saarnan jälkeen vietettiin ehtoollista. Kirkko, joka on pienempi ja erilainen kuin Pyhän Henrikin katedraali, täyttyi nopeasti, kun seurakuntalaiset siirtyivät ehtoolliselle. Huolimatta rajallisesta tilasta hetki oli erittäin harras ja yhteenkuuluvuuden tunne vahva.

Vierailun lopussa piispa ilmaisi tyytyväisyytensä iltapäivän tuomasta ilosta. Hän sanoi, että vierailu Porvoossa oli ollut erittäin onnistunut ja että hän oli iloinen siitä, että niin monet olivat tulleet messuun. Hän muistutti myös, että alueen katolilaiset asuvat laajalla alueella, mutta ”vaikka asumme eri paikoissa, olemme yksi ja sama perhe”.

Tämän vuoden piispan vierailu Porvoossa saavutti suuren suosion ja oli juhla-tapahtuma, jossa yhdistyi opetus, yhteinen rukous ja lämmin yhteisöllisyys – elävä merkki kirkon läsnäolosta myös pienessä kaupungissa. ■

Rebecca Sjöblom

Piispantarkastus Tampereen Pyhän Ristin seurakunnassa

Kaksi Tampereen seurakuntalaista, Katri Malm ja pikkusisar Leila, kertovat muutamain sanoin piispantarkastuksen kulusta ja tunnelmista Tampereella.

Helsingin piispa Raimo Goyarola vieraili 14.-15. maaliskuuta Tampereen Pyhän Ristin seurakunnassa piispantarkastuksen merkeissä. Kahteen päivään mahtui monia kohtaamisia, kokoontumisia ja liturgisia viettoja. Vaikka virallinen aikataulu oli tiivis, piispa oli koko vierailun ajan hyvin läsnä ja helposti lähestyttävä.

Piispa tapasi seurakunnan papit, seurakuntaneuvoston ja talousneuvoston sekä Jeesuksen pikkusisaret. Hän keskusteli seurakunnan vapaaehtoisten kanssa, vieraili sairaiden luona ja tutustui myös sakramenttiopetuksessa olevien nuorten ja lasten vanhempiin. Vierailun aikana vietettiin kolme messua.

Katri Malm kuvaa vierailua lämpimästi: ”Mukava, mutkaton ja kuunteleva piispam-

me kävi tutustumassa seurakuntaamme ja seurakuntalaisiimme. Kahteen päivään mahtui monia tapaamisia, mutta piispa oli silti läsnäoleva ja lempeä. Hän keskusteli ja kuunteli – oli meille hyvä paimen.”

Piispa pyysi seurakuntalaisia kertomaan, mitä seurakunta tarvitsee. Samalla hän totesi, että nopeasti kasvava seurakunta tarvitsee selvästi nykyistä suuremman kirkkosalin. Hän muistutti myös, että katolinen

sina lähes räjähdysmäisesti, mikä näkyy erityisesti messujen suuresta osallistujamäärästä ja kirkkotilojen ahtaudesta.

Monen mieleen jäivät kuitenkin erityisesti piispan sanat: ”Kirkkorakennus on tärkeä, mutta erityisen tärkeä on jokainen teistä: sinä olet kirkko arkielämässä.”

Pyhän Ristin seurakunta otti piispantarkastuksen vastaan lämpimästi, avoimesti ja suurella ilolla. ■

Fides

kirkko ei ole erillisten ryhmien kokoelma vaan yhteisö: ”Olemme katolinen kirkko Suomessa, ja jokainen meistä on kirkko siellä, missä elämme arkeamme.”

PAASTONAJAN NELJÄNTENÄ sunnuntaina, laetare-sunnuntaina, päämessuun saapui suuri joukko seurakuntalaisia. Kevätaurinko valaisi kirkkoon rientäviä ihmisiä, ja kirkkosali täyttyi hyvissä ajoin ääriään myöten. Tilanahtaus on seurakunnalle jo tuttua: moni joutuu seuraamaan messua myös alakerroksen seurakuntasalissa, jossa liturgiaa seurataan suoratoiston välityksellä.

Juhlava liturgia puhutteli monia. Piispan ja pappien vaaleanpunaiset (roosat) kasukat loivat juhlaan valoisaa sävyä, ja päivän evankeliumi kertoi sokeana syntyneestä miehestä, joka Jeesuksen parantamana sai kulkea pimeydestä valoon.

Messun jälkeen seurakuntalaiset kokoontuivat eri tiloihin kirkkokahville. Keskusteluissa toistuivat kiitollisuus ja ilo yhteisestä juhlahetkestä.

JEEUSKEN PIKKUSISAR Leila kertoo seurakuntalaisten tunnelmista: ”Monet kertoivat, kuinka hienoa oli kokea konkreettisesti suuren katolisen kirkon perhetunnelmaa ja nähdä piispa paimenena laumansa keskellä. Joku iloitsi piispan humoristisesta ja vapaasta tyylistä – häntä on helppo lähestyä, hän kuuntelee.”

Vierailun aikana koetut kohtaamiset toivat esiin nopeasti kasvavan seurakunnan ilot ja myös monet haasteet. Pyhän Ristin seurakunta on kasvanut viime vuo-

Piispantarkastus Pyhän Marian seurakunnassa

Piispantarkastus Pyhän Marian seurakunnassa 21.–22. helmikuuta toteutui lämpimässä ja rakentavassa hengessä. Helsingin piispa Raimo Goyarrola tapasi seurakuntaneuvoston ja talousneuvoston lauantai-iltapäivällä. Neuvostot esittelivät, miten seurakunnassa on viime vuoden aikana huomioitu piispan julkaisema pastoraalisuunnitelma, erityisesti nuorisotyön ja evankelioinnin alueilla.

Tapaaminen jatkui seurakunnassa toimivien ryhmien yhteisellä kokoontumisella, jossa eri ryhmien edustajat toivat esiin oman toimintansa kuulumisia ja terveisiä piispalle. Piispantarkastuksen ohjelma jäi sunnuntain osalta toteutumatta piispan sairastumisen vuoksi. Tapahtumaa isännöi kirkkoherra isä Rafal Czernia SCJ huolehtivasti ja vieraanvaraisesti. ■

Fides

Piispa Raimon suorittamien piispantarkastusten sarjassa vuorossa oli 27.–29.3. Pyhän Olavin seurakunta Jyväskylässä. Piispa saapui Jyväskylään jo perjantai-iltana, jolloin hän vieraili seurakunnan pappiston kanssa yksityiskodissa. Vierailuun sisältyi päivällinen, joka näin paastonai- kana ja abstinenssipäivänä oli kalaruokaa. Samassa yhteydessä ”tarkastettiin” – ikään kuin seuraavaan päivään valmistavana harjoituksena – myös perheen lasten itse siivoamien huoneiden siisteys: ”Hyvää työtä, arvosana on 9”, kuului piispan arvio.

Varsinainen piispantarkastus aloitettiin lauantaiaamuna messulla klo 10. Lyhyessä saarnassaan piispa Raimo muistutti meitä

Piispantarkastus Keski-Suomessa

siitä, mikä etuoikeus se on, kun kaupungissa on tabernaakkeleita ja kirkko. Hän mainitsi, kuinka hän Suomea kiertäessään on havainnut, että messuja joudutaan viettämään monenlaisissa paikoissa, jopa liikuntasaleissa. ”Mikäli arkena ei ole aikaa käydä messussa, käykää edes 5 minuutin ajan tabernaakkelin äärellä ja muistakaa myös rukoilla taivaallista Äitiämme Neitsyt Mariaa, jonka kohtu oli ensimmäinen tabernaakkeleita”, piispa muistutti.

Messun jälkeen aloitettiin varsinainen seurakunnan tilojen sekä liturgisten kirjojen ja esineistön tarkastus talousneuvoston jäsenen Erkki Luoma-ahon toimiessa kirjurina.

Aluksi piispa tutustui kirkon tiloihin, jotka havaittiin pääosin toimiviksi. Piis-

pa teki kuitenkin kiinnostavan havainnon. Vaikka kirkko on nimetty pyhän Olavin mukaan, ei sieltä löydy häntä esittävää patsasta tai maalausta. Ainoastaan rippituolien läheisyydessä olevasta käytävän ikkunas- ta löytyi lasimaalaus. Kiinnostava havainto, joka omalla tavallaan yllätti myös meidät paikalliset. Kun tottuu johonkin, ei osaa muuta kaivata. Onkohan tämä asia kunnossa, kun vuonna 2030 vietetään pyhän Olavin kuoleman 1000-vuotisjuhlaa? Ainakin tähän pyritään, huomioiden kuitenkin sen tosiasian, että kirkko ja sen sisätilat on suojeltu rakennusperintölain nojalla.

Messun vietoissa tarvittava liturginen esineistö ja asusteet sekä reliikit havaittiin myös riittäviksi ja toimiviksi. Etenkin reliikkikokoelma ja liturgisten asusteiden koko-

elmat todettiin jopa siinä määrin laajoiksi, että piispa esitti harkittavaksi, voisiko jotain lahjoittaa muille seurakunnille.

Piispa tutustui myös paikalliseen ekumeniaan, joka on Jyväskylässä vakiintunutta ja hyvin toimivaa. Paikalla keskustellessa piispan kanssa olivat luterilaisten edustajana kirkkoherra Arto Viitala ja vapaiden suuntien edustajana Baptistikirkon varapuheenjohtaja Aki Liukko. Paavi on todennut Suomen olevan ekumenian mallimaa. Lauantai-iltapäivän lämminhenkinen tapaaminen oli erinomainen esimerkki tästä.

Piispa oli varannut aikaa lauantaina eri neuvostojen, muusikoiden, messupalvelijoiden ja seurakuntalaisten henkilökohtaiselle tapaamiselle.

Palmusunnuntai

Piispantarkastus huipentui palmusunnuntain kulkueeseen ja piispanmessuun. Palmunoksien siunaamisen jälkeen kulkue lähti kirkon sisäpihalta kiertäen naapurikorttelin ympäri lauluryhmän laulaessa samalla Hoosianna Daavidin poika -laulua, jota me täällä Suomessa olemme tottuneet laulamaan lähinnä adventtina, vaikka sanoituksensa puolesta laulu sopii erinomaisesti myös palmusunnuntain viettoon.

Kun kulkue saapui kirkon ovelle, alkoi kuulua laulu "Pueri Hebraeorum, portantes ramos olivarum, obviaverunt Domino, clamantes et dicentes: Hosanna in excelsis" eli "Hebrealaisten lapset tulivat tiellä Herraa vastaan öljypuun oksat kädessään. He huu-

sivat sanoen: Hoosianna korkeuksissa".

Piispan viettämään messuun oli saapunut ennätysmäärä väkeä. Tähän oli osattu varautua, sillä normaalin kahden messun (suomi ja englanti) sijaan tarjolla oli vain yksi, eikä piispa juuri pääse viettämään pyhän viikon messuja muualla kuin kotikirkossaan Pyhän Henrikin katedraalissa. Siksi juhlaiksen täyttäessä kirkon ääriään myöten ohjattiin osa uskovista seurakuntasaliin, jossa ensimmäistä kertaa seurakunnan historiassa messua voitiin seurata suoratoistettuna näyttöjen kautta. Näin kaikki saattoivat osallistua tavalla tai toisella sen viettoon. Eukaristian jakokin oli organisoitu siten, että kolmesta selebrantista isä Dominic kävi jakamassa ehtoollista seurakuntasaliin, kun taas piispa ja kirkkoherra isä Anders jakoivat sitä kirkkosalissa.

Liturgiaan kuuluneen kärsimyshistorian jälkeen piispa opetti osana saarnaa alttarin kolmesta merkityksestä: kiirastorstaina alttari edustaa ehtoollisen asettamista, pitkäperjantaina alttari on Jeesuksen hauta, josta pääsiäissunnuntaina Jeesus nousee ylös. Näin alttari, jonka äärellä messua vietetään, kätkee aina koko pääsiäisen salaisuuden. Lisäksi piispa muistutti kirkon kasvusta ja Jeesuksen uskollisuudesta: "Meillä on kauris ja kasvava kirkko – on paljon kääntymyksiä. Olkaamme aina uskollisia Jeesukselle. Hän lopulta antaa meille kaiken, mitä tarvitsemme."

Yhteisen lounaan jälkeen piispa oli varannut aikaa seurakuntalaisten henkilökohtaiselle tapaamiselle – kuten lauantainakin. Tämä oli osoitus siitä, että piispa ei ole etäinen ylhäisyys, vaan paimen, joka haluaa olla seurakuntalaisia lähellä. Piispan ympärillä olikin jatkuvasti jonoa. Kuka halusi keskustella, kuka halusi siunauksen. Iltapäivän venyessä ainoa huolenaihe oli, ehtiikö piispa itse syömään mitään niistä noutopöydän herkuista, joita yhteisin ponnistuksin tarjolle oli asetettu.

Koko Pyhän Olavin seurakunta on kiitollinen yhteyttä rakentavasta ja vaalivasta piispastamme sekä hänen vierailustaan Jyväskylään – kuten kirkkoherra isä Anders kiitossanoissaan totesi. ■

Heikki Paavisto ja Erkki Luoma-aho

Piispanmessu Tikkurilassa

Juho Kyntäjä piti messun yhteydessä puheen Tikkurilan messun menneisyydestä ja nykytilanteesta, 22. maaliskuuta 2026

Tikkurila uusin silmin

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kuukauden takaiseen piispantarkastukseen liittyvä messu vietettiin Tikkurilassa paaston 5. sunnuntaina. Oli mukava palata pienen tauon jälkeen Tikkurilaan, jossa olen ollut yrittäjänä 9 vuotta.

Nykyinen mukavuusalueeni on erilainen ja monimuotoinen ja se perustuu vapaaehtoisuuteen. Saan, kiitos Jumalan, palveluseurakuntaa ja hiippakuntaa monipuolisesti ja eri näkökulmista. Minulle on suotu tehtäviä, joihin tunnen kutsumusta ja joita teen täydestä sydäimestä. Olen siitä erityisen kiitollinen piispa Raimolle, kirkkoherra Jean Claudelle ja Pyhän Marian seurakunnan isä Martille.

Olen hiippakunnan viestintäryhmän jäsen, joten kotikirkkoni Pyhän Henrikin katedraalin ohella vastuualueellamme oleva Lauttasaaren kirkko sekä diasporat Tikkurilassa, Keravalla ja Porvoossa ovat minulla keskiössä. Päämääräni on käydä niistä jokaisessa säännöllisesti ja välittää tietoa niiden toiminnasta myös muille seurakunnille etenkin verkossa, mutta myös painetun Fideksen välityksellä. Mikä parasta, saan kirjoittaa paljon, mikä on aina ollut minulle tapa prosessoida ja syventää osaamistani ja ymmärrystäni. Aktiivinen osallistuminen tarjoaa myös laajasti ihmiskontaktteja ja voimaannuttavaa kanssakäymistä katolisessa yhteisössämme, jota rakastan ja josta en mistään hinnasta voisi luopua.

Tätä messua varten käännyin hyvissä ajoin Juho Kyntäjän puoleen pyytääkseni häntä kirjoittamaan artikkelin piispanmessusta. Hänellä oli kuitenkin parempi idea: hän piti piispalle erinomaisen puheen ja lupasi, että sen saa julkaista kaikkien luettavaksi. Se löytyy seuraavalta sivulta.

Me olemme kirkko

Tikkurilan ruotsinkielisen koulun voimistelusalusi ei ole kirkkorakennus, mutta siellä olevat uskovathan muodostavat sen aidon, elävän kirkon.

Kaikesta näkee, että täällä toteutuu synodaalisuus, yhdessä kulkeminen ja syvä luottamus Jumalaan. Sisälle astuessani havaitsin, että kaikki oli laitettu kauniiksi, ristit oli peitetty ja seitsemän kynttilää asetettiin juuri alttarille. Mielen valtasi harras sunnuntaimessun odotus. Tunnelma oli lämmin ja välitön, kuten katolilaisten keskuudessa kuuluu ollakin. Juho Kyntäjän koordinoimina seurakuntalaiset olivat tehneet valtavan työn järjestääkseen kirkkokahvit, joilla ei ollut pelkkää kaupan pullasiivua, vaan erinomaisia leivonnaisia ja jopa vastavalmistettuja kevätrullia. Normaalisti täällä ei ole mahdollista järjestää kirkkokahveja, joten tämä kaikki kyllä ylitti odotukset.

Näin paljon etäisesti tuttuja kasvoja. Kanssani tultiin spontaanisti juttelemaan ja koin, että uskovat olivat ylpeitä omasta yhteisöstään ja halusivat minullekin jakaa ilonsa. Minussa heräsi halu tulla tänne uudestaan. Tunsin itseni tervetulleeksi.

Messussa ei luonnollisesti ollut käytävissä urkuja tai muita soittimia, mutta ei niitä huomannut edes kaivata Juho Kyntäjän toimittua laulunjohtajana. Hän lauloi myös vuoropsalmin ja säkeen ennen evankeliumia.

Lukijat

Jo ennen messua oli valittu kolme lukijaa. Täällä esirukouksiakin varten on oma lukijansa, mukava käytäntö. Vaikutti siltä, että jollekin pyyntö saattoi tulla yllätyksenä ja ehkä ensimmäistä kertaa. Huomasin kuitenkin, että jokainen otti tehtävän vastaan kiitollisena ja nöyrästi ja jokaista oli helppo ja hyvä kuunnella.

Lumikaaoksesta Suomen aurinkoon

Hyväntuulinen piispa Raimo kertoi ehtineensä mukavasti Tikkurilaan, vaikkakin oli

”Jumala kuuli rukouksemme ja huolehti, että rakas piispamme pääsi turvallisesti kotiin ja ehti jo kauan piispanmessua odottaneen ison perheensä luokse Tikkurilaan.”

laskeutunut Islannin työmatkaltaan Helsinki-Vantaalle vasta edellisenä iltana juuri ennen puoltayötä. Yleensä tuulisessa ja tiikusateisessa Islannissa oli toki nytkin tuulista, mutta tiikusateen sijaan lumikaaos yllätti loppuviikosta. Kaikki lennot oli peruutettu perjantaina ja piispa vietti Islannissa ylimääräisen vuorokauden.

Jumala kuuli rukouksemme ja huolehti, että rakas piispamme pääsi turvallisesti kotiin ja ehti jo kauan piispanmessua odottaneen ison perheensä luokse Tikkurilaan.

”Jos uskot, saat nähdä Jumalan kirkkauden”

Evangeliumin luki kirkkoherra isä Jean Claude Kabeza ja kertomus Lasarukselta, Martasta ja Mariasta (Joh. 11:1-45) on varmasti meille kaikille tuttu.

Saarnassaan piispa Raimo palasi evangeliumin kertomukseen Lasarukselta, joka oli jo neljä päivää ollut kuolleena, ja tämän siskojen tuskaan heidän ikävöidessään veljeään. Myös Jeesus itki, koska Lasarus ja hänen siskonsa olivat Jeesukselle rakkaita. Nostamalla esille tämän piispa Raimo muistutti meitä siitä, että Jeesus itkullaan osoitti olevansa myös tosi ihminen. Liikuttava yksityiskohta avasi taas kerran silmät sille, että teksteissä, joita kirkossa kuulemme päivittäin, piilee merkityksellisiä asioita. Pienet seikat voivat olla hyvinkin suuria.

Lasarus heräsi henkiin, koska hänen yhteisössään luotettiin Jeesukseen ja usko oli vahva. Hänen viimeinen päivänsä ei vielä ollutkaan koittanut.

Piispa pääsi turvallisesti kotiin Islannista, mutta hän tähdensi sitä että kukaan ei tiedä, milloin on oma viimeinen päivä, ja tuleeko enää huomina. Meidän jokaisen on hyvä päivittäin mennä itseemme. Onko minussa parantamisen varaa, pitääkö minun ripittäytyä, autanko riittävästi kanssaihmisii, muistanko pyytää anteeksi, muistanko rukoilla? Voisinko olla parempi ihminen?

Viimeisenä päivänä mielen pitäisi olla rauhallinen ja luottavainen ja sydämen olla puhdas. ■

Christel Monni

Arvoisa, rakas piispa Raimo!

Uskon puhuvani koko tänne kokoontuneen yhteisön puolesta, kun sanon: olemme hyvin iloisia, että olet löytänyt aikaa tulla viettämään pyhää messua tänne meidän luoksemme Vantaalle.

Joitakin viikkoja sitten sunnuntain evankeliumissa luettiin kuvaus Jeesuksen julkisen toiminnan alusta. Mainittiin Jesajan ennustus: ”kerran [Herra] taas palauttaa kunniaan Meren tien, Jordanin takaisen maan ja muukalaisten Galilean” (Jes. 8:23). Saarnassaan isä Pedro Pérez kertoi, mitä tarkoitettiin ”muukalaisten Galilealla”: aluetta, jonka asukkaita ei monestakaan syystä arvostettu Jerusalemissa. Ajattelin silloin, että tämä meidän Vantaamme on myös eräänlainen muukalaisten Galilea: monien mielestä me Vantaalla puhumme vääriä kieliä, harjoitamme vääriä uskontoja, saatamme näyttää vääraltä, olla liian köyhiä ja sivussa asuvia. Olemme varmasti kaikki kuulleet näitä näkemyksiä ja tottuneet olemaan monella tavalla periferiassa.

Siksikin olemme kiitollisia Pyhän Henrikin seurakunnalle ja kirkkohera Jean-Claude Kabezalle edeltäjineen siitä, että meitä on jo vuosikymmeniä palveltu myös täällä kotikentällämme. Aiemmin Järvenpään ortodoksisessa kirkossa vietetty diasporamessu siirtyi vuosituhannen vaihteessa Tikkurilaan, jossa kokoonnuimme kerran kuussa pyhäiltapäivisin ortodoksisessa kirkossa. Vuonna 2015 messun vietto siirtyi Helsingin puolelle Tapanilan kirkkoon, jossa kokoonnuimme pyhäaamuisin, nyt jo kaksi kertaa kuussa. Uusi ajankohta ja paikka kaksinkolminkertaistivat osallistujamäärät. Tapanilan kirkosta siirryimme uuteen paikkaan syksyllä 2022 ja silloin messu alkoi Vantaan kaupungin suosiollisella myötävaikutuksella tässä paikassa, Dickursby skolan salissa, kaksi kertaa kuussa. Normaalisti messu kerää 100–150 osallistujaa.

Kuten sanoin, olemme kiitollisia mahdollisuudesta viettää pyhää messua täällä ja rukoilemme, että messumme saisi jatkua ja kehittyä. Teemme parhaamme sen eteen, että liturgia olisi kaunis ja harras. Tämä ”kirkkomme” on kuitenkin koulun jumppasali, eikä siitä pohjimmiltaan muuksi muutu. Tämän päivän kahvitilaisuuskin on poikkeuksellinen ja se on vaatinut ponnisteluja koko yhteisöltä. Normaalisti meillä ei ole mahdollisuutta kokoontua yhteen messun jälkeen.

Olen itse muuttanut Vantaalle, tuohon viereiselle Satomäen kukkulalle, vuonna 2001. Nykyinen emerituspiispa Teemu Sippo kävi silloin siunaamassa kotini ja kertoi, että tänne on ehkä lähiaikoina tulossa oma kirkko ja seurakunta. Siitä on pian neljännesvuosisata. Katolilaisten lukumäärä Vantaalla ja lähialueilla on kasvanut jo pariin tuhanteen ja meillä on täällä melko pysyvä eikä ihan pieni liturginen yhteisö.

Jeesus aloitti julkisen toimintansa muukalaisten Galileasta ja valitsi apostolinsakin sieltä. Meidän pyyntömme täältä Vantaan periferiasta olisi, että jatkossakin muistaisit meitä rukouksin ja mahdollisuuksien mukaan vähän laajemminkin käytännön suunnitelmin. Me varmasti kaikki ymmärrämme, että kirkolla on vähän rahaa ja paljon tarpeita. Jatkamme rukousta puolestasi ja oman yhteisömme puolesta.

Juho Kyntäjä

Palmusunnuntain tervehdys

Kaikki Kristuksen elämän tapahtumat, lihaksitulemisesta aina taivaaseenastumiseen saakka, ovat meille pelastavia tapahtumia. Me mietiskelemme niitä ruusukkorouksessa ja vietämme niitä yksitellen liturgisen vuoden eri pyhinä. Ne ovat salaisuuksia, joissa Jumala ilmoittaa itsensä meille. Mutta Herramme kärsimyshistoria on salaisuuksien salaisuus.

Kristuksen kärsimyksessä hänen sydämensä avautuu meille täysin, jopa fyysisesti, niin että hänen olemuksensa tulee kaikista kirkkaimmin näkyviin. Niille, jotka osaavat nähdä, Golgata loistaa kirkkaimmin kuin Taborin vuori, sillä kuten Heprealaiskirje sanoo, ristiinnaulitussa Kristuksessa säteili kirkkaasti itse Jumalan olemus.

Mutta tämä kuulemamme kärsimyskertomus, kuten jokaisen meidän elämämmekin, voidaan kuulla ja tulkita kahdella eri tavalla. Kärsimyksessä on syvyksiä, jotka avautuvat vain uskovaisen sydämelle.

Kristuksen kärsimys kertoo suuresta vääryydestä, joka kohdistui viattomaan ihmiseen. Se kertoo kateuden pahuudesta. Se kertoo viattoman julkisesta halveksunnasta, kiduttamisesta ja lopulta murhasta, jota silloiset vallanpitäjät olivat kauan suunnitelleet. Mutta me emme ole oppineet näkemään sitä näin.

Apostolinen kirkko, jonka tulkintaa evankeliumit meille välittävät, on opettanut meitä näkemään tässä jotakin syvempää, jotain kätkettyä, mutta todellisempaa kuin ilmiselvä epäoikeudenmukaisuus. Me näemme tässä voiton, Jumalan viisauden voiton, nöyryyden ja rakkauden voiton, ristiinnaulitun Kristuksen. Juutalaiset torjuvat sen herjauksena, ja muiden mielestä se on hulluutta, meille se on Jumalan viisaus ja Jumalan voima.

Totuus on se, ettei maan päällä ollut koskaan nähty sellaista voiman näytettä ja sisäisen elämän yltäkylläisyyttä. Totuus on se, ettei kukaan ollut koskaan nähnyt tämän kaltaista rakkautta. Herjattuna ja halveksittuna, hän vastasi rakkaudella. Kirrottuna hän vastasi siunauksella. Ristiinnaulittuna hän antoi anteeksi surmaajilleen. Älkäämme epäilkö, Hän, joka ristillä antoi henkensä, on todella Jumalan Poika. Hän antoi meille elämänsä, kukaan ei ottanut sitä häneltä pois. Hän on Herra.

Giotto: "Ingresso a Gerusalemme", 1305, Cappella degli Scrovegni.

Näiden kahden tulkinnan välillä kamppailevat kaikki ihmiset. Se on taistelu uskon ja epätoivon välillä, joka käytiin jokaisen paikalla olleen sydämessä. Tästä kamppailusta kertoo Pilatuksen kompromissit, Pietarin pelko, Juudaksen ylpeys, kansanjoukon kaksijakoisuus, joka hetki sitten lauloi hoosiannaa ja hetki myöhemmin tuomitsivat kuolemaan. Tästä kamppailusta kertoo vallanpitäjien kateus, Kyreneläisen hämmennys, naisten itkut, ryövärien rukous ja keihäällä lävistäneen soturin tunnustus. Mutta ennen kaikkea ja syvällisemmin, Ma-

rian uskollinen hiljaisuus. Tuona päivänä hän sai yksin kantaa sydämessään uskon soihtua ja luottamusta Jumalan hyvyteen.

Herramme pääsiäismysterissä meidänkin elämämme löytää merkityksensä. Palmusunnuntaista alkava pyhä viikko on pyhä, koska se on erotettu muiden viikkojen joukosta ja omistettu Herralle. Pyhä viikko on otollinen aika sovintoon Jumalan kanssa. Silloin voimme tunnistaa etsikköaikamme. Silloin on hetki, jolloin Jumala vieraillee elämässämme. "Katso, nyt on otollinen aika, katso, nyt on pelastuksen päivä" (2. Kor. 2:6). On aika vyöttäytyä, sytyttää lampun ja valmistautua lähtöön, sillä Herra tulee ja vie meidät mukaansa. ■

isä Pedro Perez

Herran syntymän ilmoittaminen

Piispan viesti 25.3.2026

Herran ihmiseksi tulemisen juhla on yksi kristillisen uskon kauneimmista ja syvällisimmistä juhlista. Siinä tarkastelemme ihmeellistä salaisuutta, jonka kautta nuoren naisen vapaan ja anteliaan vastauksen ansiosta Jumalan Poika, Kolminaisuuden toinen persoona, tulee yhdeksi meistä lakkaamatta olemasta Jumala ja kokonaan ilman syntiä. Tämä Neitsyt Marian nöyrä ja rohkea ”kyllä” avaa tien pelastukseen ja paljastaa inhimillisen vapauden suuruuden silloin, kun se asetetaan hyvän palvelukseen.

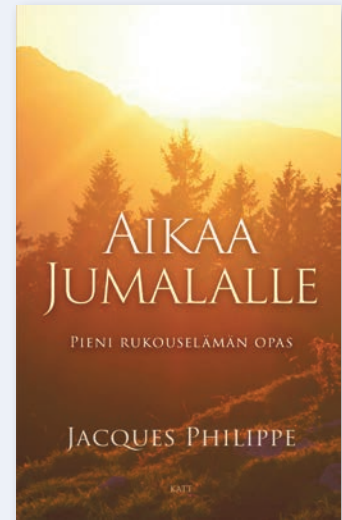
Inkarnaatio puhuu meille myös voimakkaasti ihmiselämän arvosta ja pyhydestä sen alusta lähtien. Jumala itse tahtoi aloittaa maallisen elämänsä äidin kohdussa, pyhittäen näin jokaisen elämänvaiheen hedelmöityksestä kuolemaan. Siksi tämä juhla kutsuu meitä katsomaan kunnioituksella ja rakkaudella jokaista elämää, erityisesti kaikkein haurainta ja puolustuskyvyttömintä.

Tänään kohotamme erityisen rukouksen kaikkien niiden lasten puolesta, jotka eivät ole saaneet syntyä, niiden puolesta, joiden elämä on keskeytetty erilaisista syistä. Emme voi tottua abortin aiheuttamaan tragediaan. Viattoman ihmisen kuolema ei koskaan ole todellinen ratkaisu ongelmiin, eikä hänen kohtalonsa voi olla toisten ihmisten mielivaltaisten päätösten varassa.

Ihmiselämä on pyhä, koskematon lahja, jota tulee aina suojella ja puolustaa. Vain tästä syvästä kunnioituksesta käsin voimme puhua johdonmukaisesti oikeudenmukaisuudesta, ihmisten tasa-arvosta ja todellisesta inhimillisyydestä.

+ Raimo Goyarrola
Helsingin piispa

OPAS RUKOUKSEEN

Jacques Philippe
Aikaa Jumalalle

Pieni rukouselämän opas

Aikaa Jumalalle on pieni opas rukouselämän aloittamiseen ja siinä kestäväenä ja uskollisena pysymiseen. Se kuvaa rukouksen perusaseteita ja antaa konkreettisia ohjeita ja neuvoja. Se muistuttaa, että rukouksessa etusijalla on Jumalan toiminta, hänen rakkautensa ja armonsa meitä kohtaan. Rukous antaa meille armon elää paljon hedelmällisemmin elämämme joka hetken.

Isä Jacques Philippe (s. 1947) on tunnettu hengellinen ohjaaja ja kirjoittanut useita hengellisiä elämää ja rukousta käsitteleviä kirjoja, joita on käännetty yli kahdellekymmenelle kielelle. Hän kuuluu Autuaaksijulistusten yhteisöön (La communauté des Béatitudes).

katolinenkirjakauppa.fi

Jeesus ristillä

– Paastonajan retretti emerituspiispan johdolla

Kauniina lauantaipäivänä 7.3. emerituspiispa Teemu Sippo ohjasi Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnassa retretin, joka keräsi kymmeniä osallistujia. Messu, tervetulo kahvit ja Isä meidän -rukous hiljensivät huomiomaan kansakulkijamme ja keskittymään olennaiseen.

Retretin sanoma oli ajankohtainen, joten se tarjoaa pohdittavaa hiippakunnan muillekin jäsenille kulkiessamme kohti pääsiäistä.

Seitsemän sanaa ristillä

Ensimmäisen meditaation aiheena oli seitsemän sanaa ristillä. Nämä sanat ja lauseet kuvastavat Jeesuksen kärsimystä. Näitä sanoja on vuosisatojen varrella toistettu sekä kirjallisuudessa että esimerkiksi Bachin musiikin välityksellä.

Kuolevan ihmisen viimeisillä sanoilla on erityisen suuri merkitys omaisten sydämissä. Emerituspiispan mukaan ”ne ovat ikään kuin testamentti tulevaisuudelle”. Siksi Jeesuksen viimeiset sanat ovat säilyneet hengellisenä testamenttina ja yhteenvetona hänen tehtävistään maailmassa.

Ristiinnaulitseminen on raaka teloitustapahtuma. Siihen sisältyy äärimmäistä kärsimystä, kiduttamista, halveksuntaa ja julmuutta. Jeesus tiesi mitä oli tapahtumassa ja hänkin pelkäsi kuolemaa rukoillessaan Getsemanessa ja hikoillessaan verta.

”Isä, anna heille anteeksi, he eivät tiedä mitä tekevät”

Vaikka Jeesukseen kohdistettiin pilkkaa ja ruoskaniskuja, hän ei uhkaillut, eikä hän myöskään puolustanut itseään. Sen sijaan hän antoi anteeksi. ”Antakaa anteeksi, niin teillekin anteeksi annetaan” (Luuk. 6:37). Kristityn tulisi olla sovinnon sanan tuoja, ei kostaja. Muuten rakkaus muuttuu vihaksi ja katkeruudeksi.

”Totisesti jo tänään olet minun kanssani paratiisissa”

Jeesuksen vieressä ristiinnaulittiin kaksi ryöväriä, yksi molemmin puolin. Toinen heistä käpertyi itseensä, mutta toinen puolusti Jeesusta, kääntyi tämän puoleen ja pyysi: ”Jeesus muista minua, kun tulet valtakuntaasi.” Viime hetkellä Jeesus antoi tälle oikealla puolellaan olleelle ryövärille anteeksi.

Paratiisi ei ole paikka vaan olotila. Paratiisi on siellä, missä Jeesus on. Jos et osaa rukoilla, sano edes ”Jeesus, muista minua”, kiteytti emerituspiispa Teemu.

”Nainen, tämä on poikasi.” Opetuslapselle hän sanoi: ”Tämä on äitisi”

Monet Jeesuksen ystävät olivat loitonneet, koska eivät halunneet katsoa hänen kuolemaansa. Ristin juurella olivat Johannes, Maria-äiti ja muutama muu nainen. He edustivat niitä, jotka jaksavat, mutta myös niitä, jotka eivät jaksaa. He osoittivat, että myötäelävä rakkaus on erityisen kestävä.

Mariasta tuli äiti uudelle perheelle. Hänestä tuli kaikkien uskovien äiti. Johanneksesta tuli kaikkien opetuslasten sijainen.

Näissä Jeesuksen sanoissa saatettiin

”Meidät on kutsuttu edistämään Kristuksen tekemiä pelastustekoja. Meidänkään kuolemamme ei ole ikuinen, koska Jeesus on jo suorittanut kaiken.”

alulle kirkko, joka on tarkoitettu koko maailmaa varten ja joka syntyy helluntaina.

”Jumalani, Jumalani, miksi hylkäsit minut!”

Tämä huuto aloittaa kärsimyksen viimeisen vaiheen. Näin alkaa myös Psalmi 22 ja on mahdollista, että Jeesus on itse rukoillut vastaavin sanoin.

Sanat kuvastavat sitä, mitä tuntevat ne ihmiset jotka eivät kestä omaa kärsimystään. Jotka luulevat, että Jumala on hylännyt tai jotka ovat menettäneet lapsensa tai puolisonsa. He eivät ehkä näe ulospääsyä ja saattavat syyttää siitä Jumalaa tai vaikkapa onnekkaampia ihmisiä.

Jeesus yhdistyy tämän huudon myötä kaikkien kärsimykseen ja alkaa laskeutua kuoleman valtakuntaan. Kun hän astuu alas Tuonelaan, tiedämme, että Jumala on sieläkin läsnä. Psalmiin 61 liittyy toive: ”Maan ääristä minä huudan sinua, kun sydämeni näännyy. Sinä viet minut turvaan kalliolle, josta en itse jaksaisi nousta.” Kun hautajaisten lopussa lauletaan ”In Paradisum,” siihenkin sisältyy toive ”Saattakoot enkelit sinut Paratiisiin!”

”Minun on jano!”

Jeesuksen viides sana ristillä kattaa fyysisen kärsimyksen lisäksi syvällisen hengellisen merkityksen: Hän janosi muutakin kuin vettä, vaikka ehkä ymmärrämme sen fyysisenä janona. Vastauksena pyyntöönsä Jeesukselle annettiin sienen avulla etikkaa.

Ihmiset yrittävät sammuttaa janonsa erilaisilla asioilla ymmärtämättä, että yhteys Jeesukseen ja kirkko voivat sammuttaa todellisen janon. ”Joka juo tätä vettä, sen tulee uudelleen jano, mutta joka juo minun antamaani vettä, ei enää koskaan ole janoissaan” (Joh. 4: 13-14). Monelle käy elämässä niin, että veden sijasta he saavat etikkaa.

Kristuksen kyljestä vuotanut veri kuvastaa eukaristiaa ja vesi kastetta. Nämä ovat kaksi elämän lähdeä, jotka meille lahjoitetaan sakramenttien muodossa. Vesi on

rakkauden ja elämän lähde, joka ei koskaan ehdy: ”Christus fons vitae.”

”Se on täytetty”

Jeesuksen tie on nyt kuljettu päämäärään asti: Jeesus on tyhjentänyt itsensä antaakseen itsensä meille. Hän antoi henkensä, lahjoitti sen Jumalalle ihmisten takia. Kruusifiksissa kuvataan Jeesus pää kallellaan, mikä tarkoittaa, että elämää virtaa ihmiselle. Meidän tehtävämme on pyrkiä vapautumaan rajoitteista, jotka estävät meitä olemasta yhteydessä Jumalaan.

Meidät on kutsuttu edistämään Kristuksen tekemiä pelastustekoja. Meidänkään kuolemamme ei ole ikuinen, koska Jeesus on jo suorittanut kaiken.

”Isä, sinun käsiisi minä annan henkeni”

Tämän huudahduksen myötä Jeesus kääntää vielä kerran katseensa Isänsä puoleen.

Kun jälleen tarkastelemme krusifiksia, ymmärrämme, että Jeesuksen käsien asento on symbolinen. Jeesus levittää kätensä ja

syleilee ihmistä. Tähän liittyy palvonta, veljellisyys ja ihmisten palveleminen.

Rukouksessa ei tarvita sanoja, vaan hiljaisuuskin voi olla rukousta. Kuitenkin Jeesuksen viimeinen lause on myös tuttu Psalmista 31, joka luetaan Kompletoriumissa. Siinä annamme kaiken päivän aikana tapahtuneen ja myös itsemme takaisin Jumalalle. Näin teemme myös tämän elämän päättyessä. Psalmiin 4 sanoin: ”Rauhasa minä käyn levolle ja nukun, sillä sinä, Herra, yksin annat minun turvassa asua.”

Adoraatio

Retretissä vietetty adoraatio päättyi lauluun ”Missä rakkaus, siellä Jumala”. Kaunis hymni muistuttaa, että Jumalan läsnäolo ilmenee konkreettisesti siellä, missä on aitoa, uhrautuvaa rakkautta ja laupeudentyötä.

Meditaatio Jaakobin kirjeestä 1:16b-18

Suomessa ei vielä ole kevät, vaikka maaliskuinen lauantai olikin lämmin ja aurinkoinen. Vielä ei voi avata ikkunaa ja antaa kevään tulvia sisälle.

Emerituspiispa referoi saksan kielestä kääntämänsä professori Bernard Welten tekstin, joka mukailee Jaakobin kirjettä. Hän totesi, että kevät ja sen tuoma valo on aina uusi aloitus, joka osuu suoraan sydämeen. Hän totesi lisäksi, että ”ensimmäistä” pidetään erikoisuutena, olipa kysymyksessä ensimmäinen kevätpäivä tai ensimmäinen kevään kukkanen. Kevät viittaa Isään ja hänen loistoonsa, mutta puhuu myös siitä, että Isä on tahtonsa mukaan synnyttänyt meidät, jotta olisimme hänen kanssaan.

Jumala on keksinyt kevään ylipuhuaakseen meidät huomaamaan piilevän hyvän siemenen kivien ja soran seasta. Tähän vaihaiseen maaperään on kätkeytyä iloa ja valoa.

Emerituspiispamme päätti tämän hienon paastoretetin toteamalla, että aamun valo ja kevään loisto kutsuvat meitä ottamaan vastaan Jumalan sanan. Kauniita sanoja suoraan sydämeen. ■

Christel Monni

Uskonnon vahvistamisesta

Pohjoismaiden piispainkokouksen puheenjohtaja, Trondheimin piispa Erik Varden OCSO piti puheen syysistunnon johdannoksi Roomassa 1. syyskuuta 2025. Puhe on temaattisesti edelleen hyvin ajankohtainen.

Kun aloitamme tämän täysistunnon täällä kaupungissa [Roomassa], lähellä apostolin hautaa [Pietarin], riemuvouden armo kutsuu meitä vahvistamaan päättävistä toivoamme Kristuksen palvelijoina, yhteydessä Pietariin. Haluamme olla uskollisia kehotukselle, jonka pyhä Pietari lausuu ensimmäisen kirjeensä lopussa (5:2). Siinä hän kehottaa kirkon paimenia kaitsemaan laumaansa ”ei pakosta vaan vapaaehtoisesti” sekä iloitsemaan palvelutehtävästä.

Tämän tahdomme tehdä tietoisina siitä, että mikä tahansa tehtävä — olipa se kuinka vaivalloinen ja raskas tahansa — on jollakin tavoin Jumalan palvelusta, siis *liturgiaa*. Ja sillä on todellinen voima pyhittää sekä meidät että ne, jotka on uskottu huomaamme.

LITURGISESTI ELÄMME tavallisen ajan 22. viikkoa [vuosi C; arkipäivien lukukappaleet I]. Johdannoksi näiden päivien työhön haluan jakaa kolme yksinkertaista huomiota tämän viikon kollektarukouksesta. Kirkko tarjoaa sen meille kohtaamisemme kehukseksi.

Englanniksi se kuuluu näin: *God of might, giver of every good gift, put into our hearts the love of your name, so that, by deepening our sense of reverence, you may nurture in us what is good and, by your watchful care, keep safe what you have nurtured.*

[Suomeksi: *Kaikkivaltias Jumala, sinusta on lähtöisin kaikki, mikä on parasta ja korkeinta. Herätä sydämissämme rakkaus*

nimeäsi kohtaan ja kiinnitä meidät uskossa yhä enemmän itseesi. Ruoki ja kasvata sitä, mikä meissä on hyvää, ja suojelevalla huolenpidollasi auta meitä se säilyttämään.]

Latinaksi: *Deus virtutum, cuius est totum quod est optimum, insere pectoribus nostris tui nominis amorem, et praesta, ut in nobis, religionis augmento, quae sunt bonae nutrias, ac, vigilanti studio, quae sunt nutrita custodias.*

RUKOUS ALKAA ilmauksella *Deus virtutum*. Käännös antaa sen muodossa ”*God of might (kaikkivaltias Jumala)*”, mutta se ei oikeastaan riitä. Virtus voi tarkoittaa myös ”hyvettä”. Ajatus on tämä: todellista voimaa

ei voi olla ilman hyvettä. Samoin hyve on voimakas myös haurauden keskellä. Media puhuu nykyään usein ”voiman näytöistä”, kun se raportoi suurvaltojen suhteista tai käynnissä olevien konfliktien väkivallasta.

ERITYISESTI KAKSI tapahtumaa täyttävät ajatuksemme päivin ja öin: Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa sekä Israelin Gazan saarto, joka käynnistyi vastauksena 7. lokausta 2023 tehtyihin hirvittäviin iskuihin. Voima, jota käytetään pelkkänä strategiana, huumaa, sokaisee ja myrkyttää. Se synnyttää vihan kierteitä. Miten suuri tehtävä meillä onkaan pitää esillä hyveen mahdollisuutta politiikassa — tuossa hienovarai-

”Usko Kristuksen ruumiiseen antaa meille
näkökulman omaan ruumiillisuuteemme,
joka on samalla ylevä ja realistinen.”

sessä taidossa, joka mahdollistaa kansojen, ryhmien ja yksilöiden rakentavan rinnakkaiselon heidän kantaessaan Kainin veljesmurhan perintöä. Kirkon on puhuttava tästä selkeästi. Ennen kaikkea sen on annettava todistus hyveestä ja sen muuttavasta voimasta.

KUN KARDINAALI Schuster oli kuolemassa elokuussa 1954, hän sanoi ryhmälle häntä tapaamaan tulleita seminaristeja: ”Näyttää siltä, etteivät ihmiset enää anna itseään vakuuttaa saarnallamme, mutta pyhyden edessä he yhä uskovat, yhä polvistuvat ja rukoilevat.”

KUTSU PYHYYTEEN oli, sanoisin, Vatikaanin II kirkolliskokouksen voimakkain sävel. Se kaikui kuin gongi sen koko työskentelyn ajan. Kutsun on pysyttävä myös meidän piispallisen tehtävämme ytimessä vaatimuksena, joka kohdistuu ensin meihin itseemme. Vasta sitten se on välitettävä ”valtuudella” muille (Matt. 7:29). Vain uusi ihmisuus, jonka kuolleista nousut Kristus mahdollistaa, voi pelastaa maailmamme. Vanha Aadam, omilleen jätettynä, kulkee yhä hävityksen ja itsetuhon tietä.

TOINEN KOLLEKTARUKOUKSEN piirre, jonka haluan tuoda esiin, saattaa jäädä käänöksessä huomaamatta. Latinassa pyydämme Jumalaa, jolle kuuluu kaikki paras (*optimum*), ravitsemaan meissä sitä, mikä on hyvää, ja varjelemaan sitä, mitä hän ravitsee, *religionis augmentum* -ilmaisun kautta. Tämä ilmaus ansaitsee huomiota. On oikein, että englanninkielinen messukirja käyttää muotoa ”*deepened reverence*” (syventynyt kunnioitus), mutta tarkoittaako ”uskonto” vain sitä? Kirkkoisat johtivat sanan *religio* verbistä *religare*: ”sitoo yhteen”. Uskonnollinen ihminen on sellainen, joka on oppinut näkemään kokonaisuuden siellä, missä muut näkevät sirpaleisuutta. Hän aistii tarkoituksellisia merkitysrakenteita siellä, missä uskonnottomat näkevät vain sattumaa.

LÄNSIMAINEN YHTEISKUNTAMME on huimaa vauhtia, yhden sukupolven aikana, päätyntä hiljaiseen yhteisymmärrykseen siitä, että yhteinen merkityksen etsiminen on menetetty asia. Tämä ei ole vain niiden älyllinen huolenaihe, jotka analysoivat kulttuurisia ilmiöitä valittaakseen niistä. Ei, se koskettaa henkilökohtaista elämäämme kammottavan konkreettisesti. Ajatus siitä, että elämä on merkityksellistä ja siksi kunnioituksen arvoista, on hämärtyneessä. Tämä rapauttaa käsitystämme siitä, että elämää — erityisesti haavoittuvaa elämää — on suojeltava ja että juuri tällainen suojelun ”liitto” muodostaa yhteiskunnan perustan.

ON KATKERA paradoksi, että esimerkiksi Norja juhli viime vuonna [2024] kristillisen lain tuhannen vuoden merkkipäivää — lain, joka kielsi lasten surmaamisen ja tunnusti jo vuonna 1024 lapset persoonallisiksi subjekteiksi, ei kenenkään omaisuudeksi — samalla, kun se soveltaa uutta niin sanottua lisääntymiseston koskevaa lainsäädäntöä, jolla on selvästi epäinhimillinen luonne. Eutanasian lisääntyvä hyväksyntä maailmassa — Kanadassa se kattaa jo yhden kahdestakymmenestä kuolemasta — heijastaa samaa suuntausta toisesta näkökulmasta ja nakertaa käsitystä elämästä luovuttamattomana ja äärettömän arvokkaana hyvänä. Ruumiin merkityksen katoaminen on puolestaan johtanut hämmennykseen ja ahdistukseen, jotka vielä muutama vuosikymmen sitten olisivat vaikuttaneet käsittämättömiltä. Uskon itse, että sama kehityssuunta selittää myös poliittisen yhteisön heikkenemistä monissa maissamme: jos tällä ”ruumiilla” ei ole merkitystä eikä sisäistä tarkoitusta, mikä sitä enää pitää koossa, elleivät karkeat nautinnon, pelon ja hyödyn dynamiikat.

TÄLLÄISEN SEKASORRON keskellä kollektan painotus ”uskonnon vahvistamisesta” saa uuden merkityksen. Se kutsuu meitä etsimään kokonaisnäkemystä, tutkimaan,

miten asiat liittyvät toisiinsa ja miten niitä yhdessä voidaan auttaa kukoistamaan. Katolilaisille tämä uskonnon harjoittaminen tarkoittaa myös uskon eri ulottuvuuksien tasapainottamista, jotta emme keskittyisi yksinomaan yhden kysymyksen puolustamiseen niin, että muut epäoikeudenmukaisuudet jäävät huomiotta. On ilmeistä, että kyyniset poliittiset toimijat käyttävät eettisiä painotuksia hyväkseen hankkiakseen ääniä, myönnytyksiä tai ummistettuja silmiä. Vaikka pyrimme olemaan viattomia kuin kyyhkys, emme saa unohtaa, että Herra kehotti meitä myös olemaan viisaita kuin käärmeet (Matt. 10:16).

KATOLILAISINA OLEMME hyvin varustautuneita nykyisiin koettelemuksiin. Meillä on johdonmukainen ja kaunis kieli, jolla voimme puhua elämästä sekä kamppailuna että riemun. Usko Kristuksen ruumiiseen antaa meille näkökulman omaan ruumiillisuuteemme, joka on samalla ylevä ja realistinen. Yhteyden kokemuksemme näyttää meille, millaiseksi yhteiskunta voi tulla. Meidän tarvitsee vain opetella näkemään asiat sellaisina kuin ne ovat — ja sellaisina kuin ne voivat tulla.

SE, MIKÄ kollektarukouksen logiikan mukaan mahdollistaa todellisen näkökulman todellisuuteen, on ”rakkaus [Jumalan] nimeä kohtaan”. Tämä nimi ilmoitettiin Moosekselle palavassa pensaassa läsnäolona, sanoin, joita ei voi täysin ilmaista. Se tuli lihaksi Vapahtajassamme Jeesuksessa, jonka nimi merkitsee ”Jumala pelastaa”. Tietoisuus siitä, että hän todella pelastaa ja että hänen pelastava tahtonsa ympäröi meitä nyt yhtä suurella voimalla ja hyveellä kuin ennenkin, ohjatkoon tämän viikon keskustelujamme ja tehkoon niistä hedelmällisiä.

+ Erik Varden OCSO

Pohjoismaiden piispainkokouksen
puheenjohtaja

Pyhän Marian koulu toimi vuodesta 1930 alkaen osoitteessa Edelfeltintie 14, joka on nykyisen piispantalon vieressä. Koulussa opettivat hollantilaiset Pyhän Sydämen sisaret. Kuvassa näkyy myös koulun rehtori, isä Henrik Hartwijk SCJ.

Historian havinaa: katolista koulutusta Suomessa

Paavi Leon apostolisesta kirjeestä Toivon uusien karttojen suunnittelu, joka koskee dokumenttia Gravissimum Educationis, luemme, että Vatikaanin II kirkolliskokous muistuttaa kirkkoa siitä, että evankeliointi tapahtuu myös kasvatuksen ja opetuksen kautta. Kun kasvattajien yhteisöt käyttävät Kristuksen sanaa, he itse uudistuvat ja heistä tulee siltojen rakentajia. Evankeliumi on aina ajankohtainen ja tuore: "Jumalan sana uudistaa kaikki" (Ap. t. 21:5). Kasvatus on kirkon missio, jossa Pyhä Henki toimii.

Kasvatuksen keskipisteenä on ihminen, ja hänen kasvatuksensa ja opetuksen-

sa tapahtuvat suhteessa muihin ihmisiin ja Jumalaan. Kasvatuksen paikka on yhteisö. "Ei kukaan kasvata yksin. Kasvatuksen yhteisö olemme me: opettajat, oppilaat, muu henkilökunta, perhe, sielunhoitajat ja koko yhteiskunta, joka osallistuu elämän vaalimiseen." Kuitenkin perhe on ensimmäinen ihmisyyden koulu, ja kaikki muut toimivat yhteistyössä perheen kanssa ja tukevat sitä. Kasvatus tarkoittaa toivoa ja panostamista tulevaisuuteen.

Jokaisella ajalla on omat ominaisuutensa, haasteensa ja tarpeensa, jotka täytyy ottaa huomioon. Kasvatuksen ja opetuksen tulisi kuitenkin aina olla kokonaisvaltaista: on otettava huomioon ihmisen ruumiillinen, fyysinen, psyykinen, älyllinen ja henkinen kehitys, jossa on myös paikka uskon-

nolle, kulttuurille ja elämälle. Katolinen koulu on tähän sopiva paikka.

Nykyajassa, joka on kriisien ja sotien aikaa, paavi Leo kutsuu meitä kaikkia yleiseen veljeyteen, jota voidaan saavuttaa muun muassa kasvatuksen ja opetuksen kautta. Hän kirjoittaa: "Kasvatus ja opetus ovat aina olleet yksi korkeimmista kristillisen rakkauden muodoista." Kirkko itse on meille "Äitinä ja opettajana".

Kasvatus ja opetus ovat yliaikainen tehtävä. On tärkeää, että kunnioitamme menneiden sukupolvien saavutuksia ja liitämme oman panoksemme tähän ketjuun. Näin kasvatus siirtyy sukupolvelta toiselle, askel kerrallaan. Monissa lähteissä on esitetty, että Suomessa perustetaan ensimmäinen katolinen koulu. Haluaisin oikaista

tämän käsityksen ja tuoda esiin kirkkomme pitkän opetus- ja kasvatuserinteen, joka ulottuu jo 1200-luvulle.

Turun katedraalikoulun 750 vuotta

Tänä vuonna Suomen vanhin koulu, Turun katedraalikoulu, viettää 750-vuotisjuhlaa. Jo vuonna 1276 dominikaaniveljet Turun katedraalikapitulissa päättivät koulun perustamisesta. Koulu palveli ennen kaikkea pappien ja virkamiesten koulutusta. Lahjakkaimmat nuoret lähtivät jatko-opintoihin ulkomaisiin yliopistoihin, sillä Suomes- sa sellaisia ei ollut.

Tietoa keskiajan koulusta on vähän, mutta vielä 1400-luvulla mainitaan Rauhalla perustettu fransiskaanihuostarin koulu.

Reformaatio muutti kaiken, ja katolisen kirkon toiminta lopetettiin. Luostarit suljettiin. Katedraalikoulu siirtyi luterilaisen kirkon alaisuuteen. Näin vuosina 1539–1548 koulun opettajana ja rehtorina toimi Mikael Agricola. Vuonna 1872 koulu valtiollistettiin, ja vuodesta 1976 se siirtyi Turun kaupungin alaisuuteen. Nykyään se on ruotsinkielinen lukio.

Vuonna 1276 katolisen kirkon perustaman katedraalikoulun merkitys on suuri: oppilaiden hengellisen kehityksen lisäksi koulu loi perustan suomalaiselle sivistykselle ja koulutusjärjestelmälle. Se antoi mahdollisuuden oppimiseen ja tulevaisuuteen sekä loi perustaa sekä Åbo Akademille että Helsingin yliopistolle.

Helsingin katolinen saksalais-venäläinen koulu ja orpokoti

Kun Suomi siirtyi Venäjän vallan alle, katolisen kirkon asema Suomessa muuttui jonkin verran. Vuonna 1812 keisari Aleksanteri I antoi asetuksen, joka mahdollisti katolisen kirkon toiminnan elvyttämisen. Näin 1800-luvun puolivälissä Suomessa olevat ulkomaalaiset katolilaiset saivat oman seurakunnan ja vuonna 1860 oman kirkon – Pyhän Henrikin kirkon.

Vuodesta 1868 isä Funcke suunnitteli saksalaista koulua, jota kutsuttiin Helsingin katoliseksi saksalais-venäläiseksi kouluksi. Koulun yhteyteen perustettiin vuonna 1869 katolinen orpokoti, jossa oli saksalai-

Pyhä Ursula Ledóchowska

sia ja slaavilaisia lapsia. Vuonna 1872 koulu ja lastenkoti siirrettiin vuokratiloista kirkon omistamaan kiinteistöön osoitteeseen Sana- nakatu 6–8. Sekä koulu että orpokoti toimivat keisarillisen hallituksen tuella sekä Baijerista saadun Ludwigin lähetyshdistyksen avustuksilla.

Vuosina 1877–1882 koulussa työskentelivät saksalaiset katariinisisaret. Tietojen mukaan koulussa oli tuolloin jopa 60 oppilasta: katolisten lasten lisäksi myös luterilaisia ja ortodokseja. Opetus oli saksankielistä, mutta opetettiin myös ruotsia ja venäjää sekä yläasteella ranskaa. Luonnollisesti opetettiin uskontoa, ja lasten kanssa rukoiltiin ruusukkoa ja iltarukousta. Kirkossa lapset lauloivat saksan- ja latinankielisiä lauluja.

Finlandia Catholica -teoksessa muistetaan: ”Lasten laulu houkutteli messuun välinpitämättömiä katolilaisia ja muitakin uskovia. Koulussa harjoiteltiin suomalaisia ja venäläisiä lauluja, joita opettaja säesti viululla ja urkuharmonilla. Oli myös aikaa lepoon. Koulun jälkeen sisaret ja sisäoppilaat kävivät Kaivopuistossa ja rantakallioilla. Talvella lasketeltiin mäkeä, luisteltiin ja hiihrettiin. Kevätjuhla vietettiin retkellä höyrylaivalla.”

Sisarten työ sekä koulu ja orpokoti näyttivät menestyvän hyvin, kunnes keisari Aleksanteri II:n kuoleman ja monien erimielisyyksien jälkeen koulun tuki lopetettiin. Rahan puutteen vuoksi sisäoppilaiden piti palata koteihinsa. ”Lasten laulu lakka- si, kirkossa käynti väheni ja toiminta laime-

ni. Monet jäivät ilman ohjausta, kun pastori lähti Saksaan ja katariinisisaret lähtivät Braunsbergiin maaliskuussa 1882.”

Ranskalaisten sisarten koulu

Koska monien italialaisten ja puolalaisten perheiden lapsilla oli kielivaikeuksia eivätkä he selviytyneet riittävän hyvin suomalaisessa kansakoulussa, Pyhän Henrikin kirkon kirkkoherra Wilfrid von Christierson perusti marraskuussa 1907 seurakunnan koulun kirkoherran asuntoon Pietarinkadulla auttaakseen näitä lapsia.

Huhtikuussa 1908 kouluun saapui muutamia fransiskaanisaria Belgiasta Nechnistä. He olivat joutuneet lähtemään Ranskasta. Koulu oli ruotsinkielinen, ja sitä tuettiin taloudellisesti pienellä avustuksella Uskon levittämisen organisaatiolta.

Myöhemmin koulu siirrettiin Merikadulle numeroon 1 ja sen jälkeen yliopistolta vuokrattuihin tiloihin osoitteeseen Vironkatu 3, missä avattiin myös kappeli. Koulussa oli 27 oppilasta, ja sisaret huolehtivat lisäksi lastenkodista ja pienestä lastentarhasta.

Valitettavasti viranomaisten epäilyt kirkkoa ja ulkomaalaisia kohtaan lisääntyivät. Venäläiset miliisit tunkeutuivat tarkastamaan koulua ja sisarten asuntoa, mikä johti sisarten lähtöön Suomesta syksyllä 1911. Koulu toimi vielä muutaman kuukauden kirkkoherra ja vapaaehtoisten voimin. Yritettiin löytää uusia sisaria jatkamaan koulun, lastenkodin ja lastentarhan toimintaa, mutta ensimmäinen maailmansota teki nämä suunnitelmat tyhjiksi.

Merentähti – ensimmäinen Stella Maris

Kun keisari Nikolai II antoi vuonna 1905 uskonnonvapausjulistuksen, ursuliinisisar Ursula Ledóchowska lähti vuonna 1907 Puolasta Venäjälle ottaakseen hoitoonsa Pietarissa Pyhän Katariinan seurakunnan sisäoppilaitoksen ja gymnaasin, eli keskikoulun.

Koska monet tytöt kärsivät Pietarin kosteasta ilmastosta, kesällä 1908 äiti Ursula lähti nuorten kanssa Suomeen, Karjalan kannakselle, jotta he saisivat edes muutama viikon vuodessa hengittää puhdasta ilmaa, joka vahvistaisi heidän terveyttään. Samana vuonna hän osti Sortavalan lähis-

töltä useita hehtaareja maata sekä suuren talon, johon perusti ympärivuotisesti toimivan asuntolan ja koulun sekä pienen luostarin.

Siellä sisaret saattoivat toimia vapaammin kuin Pietarissa, missä uskonnollinen toiminta oli tarkasti valvottua. Paikka annettiin Neitsyt Marian suojeluun ja nimeksi Stella Maris – Merentähti. Meren rannalle pystytettiin Neitsyt Marian patsas, joka oli koko alueen toiseksi tärkein paikka kappelin jälkeen.

Ensimmäiset oppilaat muuttivat Stella Marikseen syksyllä 1910. Koulu oli Venäjän opetusministeriön alainen, mutta ei saanut valtiolta taloudellista tukea. Viimeisenä toimintavuotenaan, vuonna 1913, koulussa oli kuusi luokkaa. Opetustaso oli korkea, ja Pietarissa suoritettujen kokeiden tulokset olivat erinomaiset.

Opetus oli venäjän kielellä, mutta sen ohella opiskeltiin salaa puolaa ja puolalaisia kirjallisuutta; puolan kieli oli kielletty, koska maata yritettiin venäläistää.

Nuorten kasvatuksessa otettiin huomioon kokonaisvaltainen kehitys. Aikaa oli opiskelulle, ulkoilulle, voimistelulle, tanssille, teatterille, retkeilylle ja talvisin luisteluille. Nuorille opetettiin myös vastuuta lähiympäristöstä: he vierailivat lähialueen asukkaiden luona ja ompelivat vaatteita joululahjaksi seudun lapsille. Samalla opetettiin työn arvokkuutta sekä yhteistyötä muiden kanssa.

Äiti Ursula kiinnitti erityistä huomiota nuorten ja aikuisten hengelliseen elämään. Päivittäin rukoiltiin yhdessä kappelissa, ja jokainen päivä päättyi pyhän sakramentin siunaukseen. Hän järjesti retettejä sisarille, opettajille ja tytöille sekä kutsui Jeesuksen Pyhän Sydämen veljeskunnan pappeja, jotta pyhään messuun ja sakramenteihin olisi mahdollista osallistua.

Venäjän hallitusta häiritsi kuitenkin ulkomaalaisten lähetystyö Suomessa. Papit karkotettiin muutama päivä ennen pääsiäistä vuonna 1911. Heidän tilalleen tuli Viipurista kirkkoherra Adolf Carling, joka kävi Merentähdessä pitämässä pyhää messua ja ottamassa vastaan rippejä.

Samoihin aikoihin venäläiset lehdet hyökkäsivät Ursula Ledóchowskaa vastaan ja väittivät hänen olevan Rooman ja Itäval-

Katolisen koulun voi tunnistaa hyvin siitä, että krusifikseja voidaan pitää esillä niin luokissa, käytävillä kuin vaikka liikuntasalissakin.

lan vakooja. Kesällä 1914 liikkui huhuja tulevasta ensimmäisestä maailmansodasta. Ursulan, joka oli Puolan kansalainen mutta jolla oli itävaltalainen passi, oli pakko poistua Venäjältä. Koulun toiminta oli lopetettava, ja tyttöjen oli palattava koteihinsa.

Pyhän Sydämen sisaret ja Pyhän Marian koulu, lastentarha ja lastenkoti

Vuonna 1924 Hollannista Helsinkiin saapuivat Pyhän Sydämen sisaret, jotka asettuivat asumaan Albertinkadulle 36. Sisaret ryhtyivät heti opiskelemaan suomea ja ruotsia, jotta voisivat syyskuusta 1924 alkaen pitää koulua, joka sai nimekseen Pyhän Marian koulu.

Aluksi opetus tapahtui sisarten olohuoneessa, ja opetuskieli oli ruotsi. Myöhemmin opetettiin myös suomea ja englantia. Koulun rehtorina toimi isä Hartwijk, joka opetti uskontoa ja laulua. Oppilasmäärä kasvoi, ja osa lapsista asui sisarten luona. Näin syntyi luonnollisesti tammikuussa 1925 lastenkoti.

Vuonna 1930 koulu, lastenkoti ja sisaret muuttivat tilavampaan rakennukseen osoitteeseen Edelfeltintie 14, jossa oli tilaa myös kappelille ja vastaperustetulle lastentarhalle. Kappelissa oli pieniä jakkarointa, joilla lapset rukoilivat päivittäin. Taloa kutsuttiin piispantaloksi, koska piispa asui siellä jonkin aikaa.

Rakennuksessa oli myös niin sanottu piispa Hemingin kirjasto, johon kuului noin 800 katolista kirjaa, joita sekä lapset että aikuiset käyttivät ahkerasti.

Vuonna 1932 koulu sai opetusministeriön virallisen luvan. Opetusohjelma oli sama kuin muissa suomenkielisissä kouluissa. Oppilaita oli noin 40: kolme valmistavaa luokkaa ja viisi keskikoululuokkaa. Opetus oli luonteeltaan yksilöllistä, ja keskikoulun jälkeen oppilaat saattoivat siirtyä valtion lukioihin.

Syksyllä 1939 Pyhän Marian koulun ja lastentarhan toiminta alkoi normaalisti, mutta pian vaikea poliittinen tilanne keskeytti sen. Kun sodan uhka kasvoi, sisarten pääluostarista annettiin määräys, että kaikkien hollantilaisten sisarten oli palattava kotimaahansa. Näin sisaret lähtivät Suomesta perjantaina 12. marraskuuta 1939.

Helsinkiin jäi vain suomalainen sisar Sofia, joka huolehti sodan aikana lastenkodin lapsista yhdessä Kalleimman Veren sisarten kanssa.

Pyhän Sydämen sisaret palasivat Suomeen sodan jälkeen vuonna 1946 ja ottivat jälleen vastuulleen lastenkodin ja lastentarhan, mutta koulua ei enää avattu.

Pyhän Marian lastentarha muutti sodan jälkeen useita kertoja, kunnes se vuonna 1959 siirtyi Pyhän Henrikin katedraalin läheisyyteen osoitteeseen Puistokatu 1 A. Lastentarha toimii siellä edelleen ja on hyvin suosittu. Vuodesta 1985 sitä ovat hoitaneet ursuliinisisaret.

Kasvatus tapahtuu kristillisten arvojen pohjalta, ja lastentarhan monikulttuurinen ympäristö opettaa luonnollisesti sekä lapsille että aikuisille erilaisuuden hyväksymistä, suvaitsevaisuutta ja keskinäistä veljeyttä. Lastentarhassa opetetaan lapsille myös englannin kieltä, järjestetään esikouluopetusta ja vietetään kirkkovuoden juhlia.

Kalleimman Veren sisaret ja The English School

Vuonna 1945 perustettiin Helsingissä The English School. Koulusta huolehtivat Kalleimman Veren sisaret, jotka olivat saapuneet Suomeen jo ennen sotaa.

Koulu kasvoi nopeasti, ja vuonna 1952 valmistui uusi rakennus Meilahteen. Oppilaita oli parhaimmillaan noin 400. Oppilaista suuri osa oli suomalaisia luterilaisia, mutta noin 10 prosenttia oli ulkomaalaisten perheiden lapsia, jotka yleensä olivat katolilaisia. Opettajia oli 27, joista kymmenen englanninkielisiä.

Vuosina 1960–1973 koulun yhteydessä toimi Englantilainen liikealan koulu (The English Secretary College), joka oli hyvin suosittu kaksivuotinen koulutus. Sieltä valmistui satoja diplomisihteereitä. Toiminta jouduttiin lopettamaan tilan, henkilökunnan ja kustannusten vuoksi.

Englantilaisen koulun johtokunnan puheenjohtajina toimivat piispa Cobben (1945–1967) ja myöhemmin piispa Verschuren. Molempien panos koulun kehitykselle oli ratkaiseva.

Sisarten aikana koulu oli tiiviissä yhteistyössä Pyhän Marian seurakunnan kanssa. Koulun tiloissa vietettiin sunnuntaisin pyhää messua, kunnes Pyhän Marian kirkko rakennettiin. Kerran kuukaudessa järjestettiin katolisille lapsille ja nuorille uskonnonopetusta, ja lisäksi pidettiin seurakunnallisia juhlia.

Vuonna 1996 sisaret poistuivat koulusta, ja se siirtyi säätiön hallintaan. Nykyään koulussa on yli 700 oppilasta esikoulusta peruskouluun ja lukioon saakka.

Kun puhumme The English Schoolista, emme voi unohtaa sisar Mary Venardia CPPS, joka teki pitkän elämäntyön lasten ja nuorten kasvatuksen parissa. Hän jätti satojen, ellei tuhansien ihmisten sydämiin lämpimän muiston tiedon, taidon ja Jumalan rakkauden välittäjänä. Hän lähti Suomesta vasta satavuotiaana.

Nyt on aika kiittää kaikkia niitä, jotka vuosisatojen aikana ovat osallistuneet evankeliointiin kasvatuksen ja opetuksen kautta: opettajia, kasvattajia, maallikoita, tukijoita ja vanhempia. Kasvatusympäristö olemme me kaikki, ja yhdessä Kristuksen

Kalleimman Veren sisar Mary Vénard (1923–2025) oli tuhansille suomalaisille ja virolaisille lapsille ja nuorille todellinen esimerkki ja tunnustettu opettaja.

kanssa katsomme luottavaisina tulevaisuuteen. Haluamme yhdessä rakentaa Jumalan valtakuntaa. ■

Sisar Barbara Ogieniewska SJK

Lähteet:

- *Finlandia Catholica*
- *Yläkoulun katolinen uskonto*
- *Paavi Leon apostolinen kirje kasvatuksesta ja opetuksesta*

Uusi katolinen koulu: Ole osa katolisen koulutuksen jatkumoa!

Englantilaisen koulun katolisen vaiheen jälkeen Suomessa ei ole ollut katolista koulutoimintaa. Nyt tilanne kuitenkin vihdoin muuttuu, kun Helsingin katolinen koulu avaa ovensa tulevana syksynä. Opetus on suomen kielellä ja maksutonta. Ilmoittautumisia otetaan vielä vastaan: koulu.katolinen.fi.

Fides

Muista seurakunnan jäsenmaksu

Jäsenmaksu maksetaan omalle seura-kunnalle kuukausittain. Jäsenmaksun suuruus on 1,5 % ansiotuloista tai muista vastaavista tuloista. Jäsenmaksuvelvollisuus koskee kaikkia täysi-ikäisiä Suomessa asuvia katolilaisia. Siitä on vapautettu alle 15 000 € vuodessa ansaitsevat ja kaikki alle 18-vuotiaat. Lisätietoa jäsenmaksusta: <https://katolinen.fi/jasenmaksut/>

Pyhän Henrikin

katedraaliseurakunta (Helsinki)

Jäsenmaksutili: FI61 1014 3000 2118 01, viitenumero: 90010

Pyhän Marian seurakunta

 (Helsinki)

Jäsenmaksutili: FI65 1023 3000 2047 89, viitenumero: 90010

Pyhän Birgitan ja autuaan

Hemmingin seurakunta (Turku)

Jäsenmaksutili: FI40 1547 3000 0005 98, viitenumero: 90010

Pyhän Olavin seurakunta

 (Jyväskylä)

Jäsenmaksutili: FI65 1045 3000 1121 43, viitenumero: 90010

Pyhän ristin seurakunta

 (Tampere)

Jäsenmaksutili: FI08 2236 1800 0045 66, viitenumero: 90010

Pyhän Ursulan seurakunta

 (Kouvola)

Jäsenmaksutili: FI75 1555 3000 1245 12, viitenumero: 90010

Nasaretin pyhän perheen

seurakunta (Oulu)

Jäsenmaksutili: FI52 1374 3000 1083 81, viitenumero: 90010.

Pyhän Joosefin seurakunta

 (Kuopio)

Jäsenmaksutili: FI30 1555 3000 1245 46, viitenumero: 90010

Messun aikana kolehdin voi maksaa myös MobilePay-sovelluksella seurakunnan lyhytvalintanumeroon.

Lisätietoa muista tukimuodoista:

<https://katolinen.fi/lahjoita/>

I samband med döden

Skrock, vidskepelser och traditioner i Norden i samband med döden efter reformationen på 1600- och 1800-talen.

Tammela kyrka i Egentliga Tavastland har 82 välbevarade mumier från 1700-talet och början av 1800-talet. Mumierna har bevarats under golvet i kyrkans gravkapell. Gravnedläggningarna upphörde 1879, då nya bestämmelser förbjöd denna praxis. Släktingar från två lokala stormansläkter begrovs på detta sätt.

Kistorna undersöktes för första gången på 1930-talet, då man beskrev de avlidnas klädsel: huvudbonader, dekorerade knäbyxor, vita vantar och strumpor, linskjortor och silkesdukar runt halsen. Den nyare forskningen omfattar bland annat den rådande begravningskulturen, maten, textilerna, hälsosituationen, i synnerhet tänderna, kärlsjukdomar, tuberkulos samt likens DNA. Barnlik dekorerades med blå rosetter, virkade dukar, växter och mångfärgade blommor (HS 15.11.2025).

GLOBALA NYA BEGRAVNINGSTRADITIONER

Intresset för gravar och de döda tycks vara på uppgång globalt, men också i vårt land. Enriques (2025) har besökt 21 gravgårdar, från Latinamerika – Kuba till Chile – till Europa – London och Rotterdam – samt Australien. Endast i New Orleans i Förenta staterna finns det 42 historiskt värdefulla gravgårdar.

Författaren identifierar flera orsaker till att gravar och gravgårdar fått ett förnyat intresse, en renässans, inte endast bland forskare utan också hos allmänheten. En orsak är den allt vanligare kremeringen, som leder till att tidigare traditioner faller i glömska.

Hon urskiljer flera kategorier bakom detta intresse. Den första är anhörigas och vänners behov av att besöka sina avlidna, be för dem eller hedra dem. Detta sker ofta

genom att man tänder ljus eller lägger färska eller konstgjorda blommor på graven. Den andra orsaken är att graven tillhör en känd person. Den tredje gäller historiska miljöer och arkitektur, såsom gravkapell och större familjegravar, samt i vissa fall mer morbida motiv. I Helsingfors, på Sandudds begravningsplats, kan man dessutom se två ytterligare fenomen: gravgården används som plats där hundägare rastar sina hundar och som motionsområde för joggare.

Enriques huvudsakliga intresse är historiskt och kulturellt. Genom sin bok vill hon väcka ett nytt intresse för olika gravkulturer och bevara traditionella gravsätt, särskilt kistbegravningen. Kremering lämnar inga långvariga historiska spår efter sig.

Gamla begravningsstraditioner och andra seder som hänger samman med döden, begravningskulturen och sorgen har i stort sett upphört. I dag hör allt färre till någon kristen

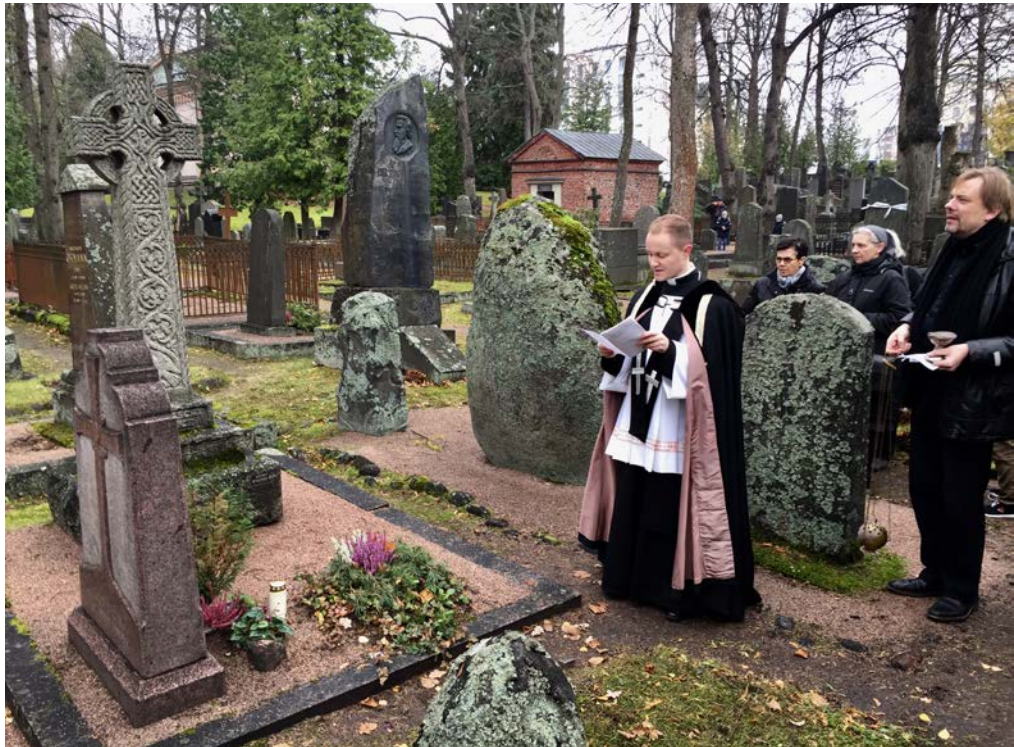
I samband med döden

kyrka eller religiös gemenskap. Kremeringar har blivit allt vanligare, och askan efter den döda placeras inte alltid i en grav utan sprids ute i naturen. I vissa fall delas askan till och med upp i olika delar. En del kastas kanske i havet och resten delas mellan anhöriga, vänner och bekanta. Jag känner till dylika fall i min bekantskapskrets. På detta sätt lämnas inget bestående fysiskt minne kvar av den avlidne.

Därför är det historiskt och kulturellt viktigt att ha en bild av hur tidigare generationer mindes och hedrade sina avlidna släktingar, vänner och bekanta.

Kina

I Kina har man reagerat på de ökade kostnaderna för att begrava döda. Kommunistpartiet har inlett en kampanj med målsättningen att krekamera allt fler, om inte alla döda, och kasta askan i havet, bland annat i Shanghai. Det finns helt enkelt inte längre plats på begravningsplatserna, anser Kinas kommunistiska parti. All jord behövs för produktiva ändamål såsom jordbruk, industrier, vägar

Alla helgons dag på Sandudds begravningsplats i Helsingfors. Katoliker, liksom andra kristna, besöker gravarna för att be för de avlidna. Begravningsplatser är inte bara till för de döda, utan också för de levande som minns sina anhöriga och närstående.

Föreställningar om döden har alltid präglat människans sätt att leva och minnas.

och husbyggen. Kistbegravningar anses vara vulgära och dyra. Hyran för en grav i Beijing är 28 000 dollar.

Det tycks uppkomma två nya trender gällande begravning i Kina. För det första ökar kremeringar och användningen av kolumbarier. För det andra sägs det att allt färre kineser bryr sig om att ha en fysisk grav eller en plats där man kan minnas sina anhöriga.

Balticum

Hufvudstadsbladet har i en ledare uppmärksammat gamla folkliga traditioner som sammanhänger med döden, sorgen och saknaden (Sjövall, HBL 24.11.2025). Sjövall hänvisar främst till traditioner i Estland. Han konstaterar: "Den kollektiva sorgen helar. Men sorgen har blivit en privat och intim angelägenhet nu för tiden. Jordfästningen har ägt rum bland de närmaste, lyder formuleringen i dödsannonser. Sedan städas döden bort."

Riter i dagens Estland, som hjälper anhöriga att hantera döden, inbegriper välsignelser och andakter såväl i kyrkan som i hemmen, konstaterar han. Döden knuffas inte undan.

Jag upplevde under ett företagsbesök i Lettland en gedigen minnesstund. Jag blev inbjuden till en likvaka som hölls för min kontaktpersons mormor. Hon låg i likrummet, kapellet, i öppen kista, dit vänner och bekanta kom för att ta farväl av henne. Arbete, fritid och död hörde alla holistiskt ihop. En kär människas död angick alla.

NORDEN

Döden som en del av livet

Louise Hagberg har i sitt verk *När döden gästar* gjort en stor kulturhistorisk gärning för alla som är intresserade av hur vi i Norden förhåll oss till döden och våra döda under tidigare tider. De flesta av dessa traditioner har försvunnit, men vissa lever kvar utan

I samband med döden

att man längre känner till hur de uppkom eller vad de ens betydde. Många kan hänföras till hedendomen, romarriket, judendomen, medeltiden, katolska traditioner och olika föreställningar om trolldom och vidskepelse samt till samernas traditioner.

Hagberg samlade materialet under många år i hela Norden, också i Finland, under 1900-talet. Finland tycks ha varit en rik källa till traditioner som hänger samman med döden. Drygt trehundra sådana traditioner kan hänföras till vårt land.

Under tidigare perioder var döden vardaglig och inte lika dramatisk som i vår tid. I dag "gömmar" man döden i hospis, sjukhus och begravningsbyråers utrymmen. Man har liten eller ingen fysisk kontakt med den döda.

Tecken, föreställningar och riter

Man levde i små samhällen där man inte kunde förstå eller förklara naturliga händelser. Man sökte förklaringar hos trollkarlar och trollgummor samt i naturen, vädret och

I Sandudd i Helsingfors finns ett ortodoxt gravområde där många katoliker har begravts. På bilden ses en bönestund vid gravstenen för den tidigare kyrkoherden i S:t Henriks församling, fader Michael Ruszynski (1875–1895). I dag finns det även egna katolska begravningsplatser i både Åbo och Helsingfors.

LIKGÄSTABUD

När likföljet återvände från begravningen ansågs den döda vara hos Gud, och sorgen övergick i gemenskap. Då ordnades ett likgästabud, ofta i stor skala. Hela huset tvättades, djur slaktades, det bakades och huset dekorerades. Själva värdskapet anförtroddes inte de närmast sörjande, utan en utomstående person eller vän, vilket sågs som ett hedersuppdrag.

Till gästabudet bjöds alltid prästen och klockaren. Gästerna medförde ofta rikliga mängder mat: bröd, mjölk, smör, ägg, kött, fisk, bakverk och tårter. Maten serverades på tennfat, och en stor smörtårta kunde vara en central del av måltiden.

Gravölet kunde pågå länge, ibland upp till tre dagar. Man åt, drack, sjöng och umgicks. I vissa fall dansade man och spelade kort. Dryckenskapen var betydande, och stora mängder brännvin och vin konsumerades.

En vanlig tanke var att ett storslaget gästabud hedrade den döda och samtidigt minskade risken för att han eller hon skulle gå igen. Man drack skålar till den dödas minne, och detta ansågs kunna hjälpa den avlidne till en god tillvaro hos Gud.

Vid gravölet förekom ofta också insamlingar för fattiga eller för olika behov inom socknen. Även de som arbetade vid tillställningen fick ersättning genom insamlade medel.

För de fattiga var sederna enklare. Man bjöd då oftast endast på kaffe och bröd. Liket kunde svepas i använda kläder som donerats av församlingen, och begravningen skedde ibland utan större följe.

husdjurens beteende. Föreställningar om gengångare, gasar och andar var vanliga.

Man identifierade många så kallade dödstecken beroende på hur den sjuka betedde sig, såsom plockande rörelser med fingrarna, förändringar i ögonens färg och flämtande andning.

Den döda kroppen och likvakan

När personen hade dött läste man bönen Fader vår eller sjöng en psalm. Bönen uppfattades som mycket kraftfull. Man trodde att den kunde hjälpa den döda genom skärselnden och till himlen.

I huset där döden inträffat reserverades ett rum för liket. Man höll likvaka med psalmsång, mat och dryck. Ibland kunde vorkorna få en mer festlig karaktär.

Begravningen och vägen till graven

Efter kristendomens införande började man begrava de döda nära kyrkan. Tidigare hade man ofta begravt dem i skogen.

I samband med döden

Ett kolumbarium i Tyskland. Ett kolumbarium är ett urngravområde i anslutning till en kyrka, där de avlidnas urnor placeras i nischer i väggen. Efter en viss tid kan platsen återanvändas, medan namnen bevaras i särskilda minnesböcker.

KYRKORNA OCH GRAVPLATSER

Föreställningar kring kyrkans plats och gravarnas läge var starka och symboliskt laddade. I vissa traditioner ansågs kyrkan byggas där man först mötte ett levande djur, som sedan offrades och begrovs på platsen för altaret.

Det fanns tydliga föreställningar om var de döda skulle begravas. Den östra sidan av kyrkan ansågs mest önskvärd, eftersom man där mötte den uppståndne Kristus. Den norra sidan betraktades däremot som en plats för dem som stod utanför gemenskapen: främlingar, brottslingar, odöpta barn och fattiga.

I vissa fall fick personer inte alls begravas på kyrkogården. Detta gällde bland annat dem som ansågs ha levt i svår synd eller dött utan möjlighet till kyrklig försöning. De kunde i stället begravas i skogar, mossar eller andra avskilda platser.

Föreställningar om livet efter döden var starka. Man ansåg att människan hade en själ från moderlivet och att varje människa åtföljdes av en skyddsängel genom livet.

Gravar och begravningsplatser omgavs också av många föreställningar om gengångare och andar. För att skydda de levande och ge den döda ro användes olika symboliska handlingar, såsom kors, stenar och särskilda gravritualer.

Gamla gravstenar kunde återanvändas som byggmaterial, till exempel som gångstenar till kyrkan. Samtidigt levde starka föreställningar kvar om att de döda fortfarande hade en relation till de levande.

Begravningen var en högtidlig handling. Liket fördes i procession till kyrkan och grav. Efter begravningen samlades man till måltid.

Under reformationen förändrades många bruk. Man fick inte längre be för den döda på samma sätt som tidigare.

I dagens samhälle, med en åldrande befolkning, kommer döden att beröra oss alla. Vi måste vara medvetna om den och förhålla oss till våra närmastes och vår egen död. Nya former av praxis växer fram, påverkade av ekonomiska, praktiska och kulturella faktorer.

En betydande förändring är det allt mer sekulariserade samhället och den minskade närvaron av kristen tro. I vissa fall förnekar man döden, i andra söker man tröst i nya trosföreställningar, nyhedniska uttryck och andra former av andlighet. Vi lever i en brytningstid.

Olika moderna andliga rörelser samt nya former av vidskepelse tycks bli allt vanligare. Här har vår katolska kyrka en viktig uppgift att informera och undervisa. Man kan inte skuffa dessa trender under mattan.

Den kristna förståelsen av döden här med sig hopp, öppnar för bön och bevarar människans värdighet också i dödens stund. ■

Jan-Peter Paul

Källor

- A grave problem at the last: An economic downturn is upending age-old traditions, *The Economist*, 25 October 2025.
- Enriques, M., *Somebody Is Walking on Your Grave: My Cemetery Journals*, Hogarth Press / Granta Books, 2025, 336 s.
- Hagberg, L. (2016), nyutgåva: *När döden gästar: Svenska folkseder och svensk folktro i samband med död och begravingar*, ERSatz, Stockholm, 733 s.
- Helsingin Sanomat, 15.11.2025: "Tammelan kirkon muumioiden tarina alkaa selvitä"
- Sjövall, M., *Hufvudstadsbladet*, 24.11.2025: "Kollektiva sorgen helar"

LUKIJOILTA:

Ihmisarvo kuuluu myös syntymättömälle

Viime viikkoina seurasimme uutisien välityksellä monella tapaa todella järkyttävää oikeustapausta, jossa pienen vauvan äitiä syytettiin aborttilääkkeiden avulla toteutetusta lapsensa murhasta.

Ehkä lopulta jopa järkyttävintä tapauksessa oli, että oikeus ei katsonut äidin syylistyneen minkäänlaiseen henkirikokseen vaikka tapauksesta mediaan päätyneiden tietojen perusteella vaikuttaa kiistattomalta, että äiti aiheutti lapsensa kuoleman aborttilääkkeiden avulla ja että äiti toimi harkitusti ja tietoisesti.

Tapaus nostaa vahvasti esille vakavan epäkohdan lainsäädännössämme ja yleisesti yhteiskunnassamme vallitsevassa moraalikäsitelyssä: äidin vatsassa olevaa vauvaa ei pidetä ihmisenä. Tämä on uskomatonta, kun otetaan huomioon vaikkapa se, että vauvan sydän alkaa lyömään usein jo kuuden viikon ikäisenä.

Jokaiselle 12 viikon varhaisultrassa mukana olleelle luulisi olevan selvää, että äidin kohdussa on ihminen: vauva liikkuu vilkkaasti ja lapsi on saanut jo kaikki ihmisruumiin muodot. Lapsella on jo pienen pienet kädet, jalat, sormet ja varpaat.

Suomenkin ratifioimassa YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksessa todetaan, että lapselle kuuluu lain suoja ennen ja jälkeen syntymän. Edelleen on aiheellista muistuttaa ja nostaa keskusteluun se, että abortissa ei ole kyse pelkästä naisen kehosta vaan abortissa lopetetaan yksilöllinen ihmiselämä.

Suomessa abortin voi tehdä Valviran avulla raskausviikkoon 24 asti vaikka toisella puolella sairaalaa samanikäisenä syntyneitä keskosia tehohoidetaan. Maailmalta löytyy tapauksia, joissa jopa raskausviikolla 21 syntyneet keskoset ovat jääneet henkiin hyvän tehohoidon avulla.

Käytännössä lapsen ihmisarvon siis määrittää se onko lapsi haluttu vai ei. Ihmisarvon kestävänä mittana ei voi olla se

Elämän puolesta -järjestö Oikeus elämään ry järjesti lauantaina 21.3. tapahtuman, jossa Eduskuntatalon portaille sytytettiin 8 645 kynttilää. Kynttilöitä oli yhtä monta kuin Suomessa tehtiin abortteja vuonna 2024. Tapahtuma alkoi hartaudella ja puheenvuoroilla Helsingin Luther-kirkossa. Siellä katolisen kirkon tervehdysten toi ja rukouksen lausui yleisvikaari Jean Claude Kabeza piispan ollessa estyneenä.

kuinka haluttu ja odotettu ihmisyksilö on. Ihmisarvon tulee kuulua kaikille ihmisyksilöille riippumatta siitä mitä muut ihmiset hänestä ajattelevat.

Hedelmöitys on ainoa biologisesti yksiselitteinen hetki sille milloin uusi, yksilöllinen ihmiselämä saa alkunsa. Kaikki muut yritykset määrittää uuden ihmiselämän alun ajankohta ovat lopulta keinotekoisia, epätarkkoja ja mielivaltaisia "veteen piirrettyjä viivoja". Yhteiskuntamme moraalinen ja sivistyksen mittarina tulisi olla se kuinka hyvin pystymme suojelemaan kaikkein hei-

koimmassa ja haavoittuvimmassa asemassa olevia.

Syntymätön lapsi on monella mittarilla juuri se yhteiskuntamme "kaikkein heikoin", joka ei voi itse puolustaa itseään.

*Valtteri Korteniemi, Laukaa
(Pyhän Olavin seurakunnan jäsen)*

Kirjoitus on julkaistu myös Keskisuomalaisen-lehdessä 7.4.

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Uusia kasvoja toimistolla

Alkuvuodesta Caritas on saanut lukuisia uusia työntekijöitä. Helmikuussa Anna-Reetta Tiusanen aloitti Hannele Liukkosen työn jatkajana sosiaalityön asiantuntijana. Hän vastaa Suomessa tehtävästä karitatiivisesta sosiaalityöstä, esimerkiksi ruokajaosta ja ystävähaviloista.

Huhtikuussa aloittivat uudet kansainvälisen työn asiantuntijat Erifa Sultana ja Lauri Leinonen. Erifan vastuulla ovat Caritaksen bangladeshilaisten siirtotyöläisten tilannetta kehittävä Kollektiivista toimintaa siirtotyöläisten oikeuksien ja oikeussuojan parantamiseksi -hanke sekä Kenian Kestävää toimeentuloa ja parempaa ruokaturvaa Turkanassa -hanke. Lauri puolestaan ottaa haltuunsa kaksi EU-rahoitteista nuorille suunnattua hanketta. Another Kind of Leadership -hankkeessa pureudutaan nuorten haasteisiin työelämässä. Youth Empowerment for a Stronger Europe (YES) -hankkeessa nuoret oppivat vaikuttamistaitoja ja tutustuvat EU:n päätöksentekoon.

Erifa ja Lauri sekä joukko vapaaehtoisia ovat Caritaksen pisteellä Maailma kylässä -tapahtumassa 16.-17.5.2026. Tervetuloa moikkaamaan!

Erifa ja Lauri ottavat harteilleen Anna-Riina Hakalan ja Elina Tuusan hankkeita. Huhtikuusta eteenpäin Anna-Riina voi keskittyä vapaaehtoistyön kehittämishankkeeseen ja Elina jää toimivapaalle.

Caritaksen tapahtumia

Tapahtumia Caritaksen toimistolla osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Hävikkiruuanjakelupäivä joka toinen maanantai kello 15–15.20. Seuraavat jakopäivät ovat 13.4. 27.4., 11.5., 25.5., 8.6. ja 22.6.2026. Jakelu järjestetään Caritaksen toimistolla. Ruokakasseja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla. Olemme osa Helsingin kaupungin Stadin safka -jakeluverkostoa. Lisää tietoa osoitteesta ruoka-apu.fi.

Caritas-kauppa ja ompelupalvelu

Tervetuloa ostoksille **Caritas-kauppaan!** Avoimna tiistaista perjantaihin kello 10–15. Caritas-kauppa on auki osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki, Verkkokaupamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/kauppa.

Caritas-ompelimossa voit teettää korjausompelua ja tilaustöitä. Palvelun tuotoilla tuet Suomen Caritaksen toimintaa. Otathan yhteyttä ja sovi käynnistä etukäteen: caritas@caritas.fi, viestin otsikko "ompelupalvelu".

Nuorten työelämän haasteisiin pureutuvat Another Kind of Leadership -työpajat ovat alkaneet

Seuraavat verkkotyöpajat 18–35-vuotiaille ovat 17.4. ja 22.5.2026. Huhtikuussa puhutaan psykologin johdolla työpaikkailmapiiristä, ja toukokuussa työelämän oikeudenmukaisuuden periaatteista nuorten vaikuttajien kokemusten näkökulmasta. Jos olet kiinnostunut osallistumaan työpajoihin, lähetä sähköpostia: anna-riina.hakala@caritas.fi.

Liity Caritaksen jäseneksi!

Tule ja toteuta lähimmäisenrakkautta pitkäjänteisesti! Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat Caritaksen uutiskirjeen, joissa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritaksen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

Jos liityt jäseneksi 15.5.2026 mennessä, saat kutsun Suomen Caritaksen 23.5. pidettävään vuosikokoukseen ja jäsenpäivään. Pääset heti kärryille ajankohtaisista tapahtumista, tutustut Caritaksen työntekijöihin sekä suunnittelemaan Caritaksen tulevaisuutta.

caritas.fi

Kiitos kaikille Paastokeräyksen osallistuneille!

Suomen Caritas on Suomen ainoa katolinen avustus- ja kehitysyhteistyöjärjestö ja toimii juuri siellä, missä apua eniten tarvitaan. Sinun lahjoituksesi ansiosta pystymme auttamaan enemmän. Tuemme lasten ja nuorten perheitä leirimaksuissa, jotta jokaisella olisi mahdollisuus osallistua ja kuulua joukkoon. Tuemme myös Suomessa asuvien ukrainalaisten leiritoimintaa. Joulun alla toimitamme seurakuntiin ruokalahjakortteja, joita kirkkoherrat voivat jakaa suoraan vähävaraisille seurakuntalaisille. Niitä saavat yksinasuvat ja perheet – myös seniorit. Lahjoitusvarojen avulla tarjoamme myös sosiaalineuvontaa, retkiä ja virkistystoimintaa – hetkiä, jotka tuovat toivoa ja helpotusta arkeen.

Tuen tarve on jatkuvaa ja avunpyyntöjä tulee koko ajan enemmän. Pystyisitkö sinä tukemaan Caritaksen karitatiivista sosiaalityötä jatkuvasti? Ryhdy kuukausilahjoittajaksi! Lahjoituksilla tuemme ennen kaikkea leirimaksuja ja ruokalahjakortteja. Pystymme laajentamaan tukivalikoimaamme, mikäli lahjoitusmäärä lisääntyy. Löydät kaikki lahjoitusmahdollisuudet kotisivuiltamme www.caritas.fi.

Juhlavuosi - AC 90 vuotta
**ACADEMICUM
 CATHOLICUM**
 Kevät 2026

TO 19.2.
 klo 19:00

Juho Sankamo

Kun ihminen muuttuu välineeksi.
 Ahab ja moraalisen rappion
 dynamiikka Kuninkaiden kirjoissa.

TO 19.3.
 klo 19:00

Magnus Rask

Rågång på vetenskapens utmarker –
 Uno Stadius och psykisk forskning i
 Finland 1912–1936.

TO 16.4.
 klo 19:00

isä Oskari Juurikkala

Teologia evankeliumina.

Ennen huhtikuun luentoa klo 18:00 järjestetään AC:n
 vuosikokous, johon voivat osallistua yhdistyksen jäsenet.

Luennot pidetään **Studium Catholicumin Angelicum-salissa, Ritarikatu 3 (2 krs.), Helsinki**. Ovet avautuvat klo 18:30 (soita tarvittaessa ovisummeria). Luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Luennot ovat kaikille avoimia, lämpimästi tervetuloa!

Academicum Catholicum on tieteestä ja kulttuurista kiinnostuneille katolilaisille tarkoitettu yhdistys. AC:n jäseneksi voi liittyä Suomessa asuva katolilainen, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Vuosittainen jäsenmaksu (10 euroa) maksetaan AC:n tilille FI6120012000513060. Lisätietoja: academicumcatholicum.blogspot.com

Pyhän Dirgitan ja autuaan Hemmingin
 seurakunta juhlii 100-vuotisjuhliaan

26.9.2026

Lisätietoja ja lipunmyynti

www.catholicturku.fi

Tervetuloa juhlimaan kanssamme!

LAHJOITUKSET JUHLAKASSAAN

Hiippakunnan tili FI31 1555 3000 1273 41

(NDEAFIHH), RA/2021/706, viite 30203

Anna lahjaksi tai itsellesi

Katso ja tilaa verkkokaupasta:
katolinenkirjakauppa.fi

Verbi Dei sono
 Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions.
 Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 050 3615299.

**Seuraava Fides
 ilmestyy paperisena
 12. kesäkuuta**

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 laidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on digilehdessä 16 päivää ja paperilehdessä 3 viikkoa ennen lehden julkaisupäivää. FIDES

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
 Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

Pyhän Katariina Sienalaisen juhla

Messu Pyhän Henrikin
 katedraalissa

ke 29.4.2026 klo 18,

jonka jälkeen vappuhenkistä
 tarjoilua seurakuntasalissa.

Järjestää
 Maallikkodominikaanit

Tervetuloa!

(jatkoa sivulta 44)

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keskiviikkona pyhän Marian kirkolla. Ensin on messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Miestenpiiri

Katolinen miestenpiiri kokoontuu aina **kuukauden toisena tiistaina** iltamessun jälkeen Marian seurakuntasalissa. Miestenpiirin tarkoitus on auttaa katolisia miehiä kasvamaan katolisessa uskossa sekä luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta heidän välilleen. Kaikki katolilaiset ja katolisuudesta kiinnostuneet miehet ovat tervetulleita.

Naistenpiiri

Naistenpiiri kokoontuu Pyhän Henrikin seurakuntasalissa joka **kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona** iltamessun jälkeen eli noin klo 18.30-20.00. Lämpimästi tervetuloa mukaan! Lisätietoja Maria Ailio p. 040 7358211

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka **kuukauden kolmantena tiistaina** messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 12.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1,
00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Säännöllinen ohjelma: La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 8.00 messu englanniksi, 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio (2. su) tai messu ruotsiksi (3. su) tai messu italiaksi (4. su), 14.00 messu burmaksiksi (3. su), 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio. Rippiaika ma, ke, pe, la 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.

• Regular Programme: Sat. 17.40 *Vespers in Finnish*, 18.00 *Mass in Finnish*. Sun. 8.00 *Mass in English*, 9.30 *Mass in English*, 11.00 *High Mass in Finnish*, 12.30 *Mass in Vietnamese and Adoration (2nd Sun.)*, *Mass in Swedish (3rd Sun.)*, *Mass in Italian (4th Sun.)*, 14.00 *Mass in Burmese (3rd Sun.)*, 18.00 *Mass in Finnish*. Mon., Wed., Fri. 18.00 *Mass in Finnish*. Tues. and Thurs. 7.30 *Mass in Finnish*. Wed. 17.30 *Rosary in Finnish*. Fri. 17.30 *Adoration. Confessions Mon., Wed., Fri., Sat. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://henrik.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkon seurakuntakeskus, Papintie 6, Kerava): messu kuukauden 3. sunnuntaina klo 11.00
Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsinkiintie 2, Porvoo): messu kuukauden 3. sunnuntaina klo 11.00
Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): messu kuukauden 2. ja 4. sunnuntaina klo 10.00

LAUTTASAARI

Pyhän apostoli Jaakobin kirkko

Pyhän Henrikin katedraaliseurakunnan kappeli, Myllykallionrinne 1, 00200 Helsinki. Koordinoiva pappi: isä Mauri Bravo, mauri.bravo@katolinen.fi, 040-3259584

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.30 päämessu suomeksi, 12.00 afrikalaisen yhteisön messu, 14.00 ukrainalaisen kreikkalais-katolisen yhteisön liturgia, 16.00 messu espanjaksi (1. ja 3. su) tai portugaliksi (2. su) tai latinaksi (4. su), 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 18.00 messu englanniksi. Ti 18.00

messu latinaksi (joka toinen viikko Catholic Students' Club). Pe 17.30 adoraatio. La 18.00 messu saksaksi (1. la). Rippiaika ma, ti, ke 17.30, pe 17.00 sekä ennen useimpia sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.

• Regular Programme: Sun. 10.30 *High Mass in Finnish*, 12.00 *Mass of the African Community*, 14.00 *Greek Catholic Liturgy of the Ukrainian Community*, 16.00 *Mass in Spanish (1st and 3rd Sun.)* or *Portuguese (2nd Sun.)* or *Latin (4th Sun.)*, 18.00 *Mass in English*. Mon., Wed., Fri. 18.00 *Mass in English*. Tues. 18.00 *Mass in Latin (every other week Catholic Students' Club)*. Fri. 17.30 *Adoration*. Sat. 18.00 *Mass in German (1st Sat.)*. *Confessions Mon., Tues., Wed. 17.30, Fri. 17.00, as well as before most Masses on Sunday and by appointment.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät Pyhän apostoli Jaakobin kirkon kalenterista: <https://henrik.katolinen.fi/pyhan-apostoli-jaakobin-kirkko/>

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 lastenmessu, 13.00 messu tagalogiksi (2. ja 4. su) tai vietnamiksi (3. su), 14.30 messu ruotsiksi (1. su)/mässa på svenska (1. sön.) tai arabiaksi (3. su) tai vietnamiksi (4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.00 laudes, 7.30 messu suomeksi tai englanniksi, 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-15.00.

• Regular Programme: Sat. 10.00 *Mass in Finnish*, 18.00 *Mass in Finnish*. Sun. 9.30 *Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent)*, 10.00 *High Mass in Finnish*, 11.30 *Children's Mass in Finnish*, 13.00 *Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.)* or *Vietnamese (3rd Sun.)*, 14.30 *Mass in Swedish (1st Sun.)* or *Arabic (3rd Sun.)* or *Vietnamese (4th Sun.)*, 16.00 *Mass in Polish*, 17.30 *Rosary in English*, 18.00 *Mass in English*. Mon.,

URKUMUSIIKIN
JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELÄTÄ JA KAUKAAN

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina klo 18.00.**

7.5.2026 Marko Pitkäniemi
Tervetuloa!

Tue., Wed., Thu., Fri. 7.00 *Laudes*, 7.30 *Mass in Finnish or English*, 17.15-17.50 *Adoration*, 18.00 *Mass in Finnish*. *Confessions Mon., Tue., Wed., Thu., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Fri. 10.00-15.00.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://www.pyhamaria.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): kerran kuussa lauantaisin, lisätietoja kalenterista seurakunnan kotisivulta https://www.pyhamaria.fi/?page_id=152577

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 9.00 messu latinaksi tai ruotsiksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi (1. su), tai tagalogiksi (3. su) tai vietnamiksi (4. su), 18.00 messu englanniksi. Ma 7.30 messu. Ti 18.00 messu. Ke 7.30 messu. To 17.30 adoraatio, 18.00 messu. Pe 7.30 messu. La 7.30 messu (katekeesipäivinä 13.00 perhemessu), 16.00 messu arameaksi (3. la). Parannuksen sakramentti puoli tuntia ennen messun alkua tai sopimuksen mukaan.

• Regular Programme: Sun. 9.00 *Mass in Latin or Swedish*, 10.00 *Rosary*, 10.30 *High Mass in Finnish*, 12.00 *Mass in Polish (1st Sun.)* or *Tagalog (3rd Sun.)* or *Vietnamese (4th Sun.)*, 18.00 *Mass in English*. Mon. 7.30 *Mass in Finnish*. Tues. 18.00 *Mass in Finnish*. Wed. 7.30 *Mass in Finnish*. Thurs. 17.30 *Adoration and 18.00 Mass in Finnish*. Fri. 7.30 *Mass in Finnish*. Sat. 7.30 *Mass (Family Mass in Finnish once a month at 13.00)*, 16.00 *Mass in Aramaic (3rd Sat.)*. *Confessions half an hour before Mass or by appointment.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: https://www.catholicoturku.fi/?page_id=253&lang=fi

MUUT PAIKKAKUNNAT

Ahvenanmaa (S:t Görans lutherska kyrka): kaksi kertaa kuussa lauantaisin klo 10.00
Eurajoki (ev.-lut. kirkko): kaksi kertaa kuussa sunnuntaisin klo 15.00, Huom.! nykyisin suomeksi
Pori (ort. kirkko): kerran kuussa sunnuntaina klo 17.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Jyrönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh. toimisto: 014-612659
(lankapuhelin, ei tekstiviestejä)
puh. isä Anders Hamberg:
050-5630235
sähköposti: olavi@katolinen.fi
Kotisivu: olavi.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15), 16.00 messu kareniksi (2. la), 17.00 messu tagalogiksi (1. la). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• Regular Programme: Sun. 10.00 *Rosary*, 10.30 *High Mass in Finnish*, 12.00 *Mass in English*. Mon. 18.00 *Mass in Finnish*. Tues. 7.00 *Mass in Finnish*. Wed. 18.00 *Mass in Finnish*. Thurs. 18.00 *Adoration and 18.30 Mass in Finnish*. Fri. 7.00 *Mass in Finnish*. Sat. 10.00 *Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15)*, 16.00 *Mass in Karen (2nd Sat.)*, 17.00 *Mass in Tagalog (1st Sat.)*. *Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55, and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://olavi.katolinen.fi/>

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi (1. su) tai messu englanniksi (2. ja 5. su), 13.00 messu vietnamiksi (3. ja 4. su), 15.00 messu puolaksi (4. su), 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio. La messu aika vaihtelee. (Yleensä messu klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom.! matkat, katekeesipäivät

ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta tai seurakunnan kotisivulta.

• *Regular Programme: Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Tagalog (1. Sun.) or Mass in English (2nd and 5th Sun.), 13.00 Mass in Vietnamese (3rd and 4th Sun.), 15.00 Mass in Polish (4th Sun.), 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish, Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass time varies. (Normally Mass at 8.00). Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church or the homepage of the parish for possible changes.*

MUUT PAIKKAKUNNAT
Hervanta (Jeesuksen pikkusisaret, Opiskelijankatu 21 G 148)
Humpila (yksityskodeissa)
 Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajankatu 2): 17.00 messu englanniksi (1. su), 15.00 messu suomeksi (3. su)
Kristiinankaupunki (ev.lut. kirkko, Västra Långgatan 20, tai yksityiskodeissa)

Muiden paikkakuntien messuajat ja -paikat löytyvät seurakunnan kotisivulta: <https://risti.katolinen.fi/messuajat-ja-hartaudet/>

POHJANMAA

Pohjanmaan pastoraalialue

pohjanmaa@katolinen.fi, 045-8528028
 Vastuupappi isä Leonard Wobilla Shwe Mannerheimintie 2 as. 4, 65320 Vaasa
leonard.wobilla@katolinen.fi,
 045-2575222

Jeesuksen pyhän sydämen kappeli
 Rauhankatu 8 C 22, Vaasa

• Säännöllinen ohjelma: Ti, ke, to, pe 18.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 10.30 messu.
 • *Regular Programme: Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 10.30 Mass in Finnish.*

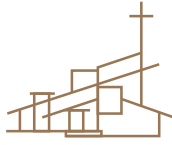
PAIKKAKUNNAT
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22 tai Huutoniemen kirkko, Kuninkaantie 1)
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3)
Pietersaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelintie 5)
Seinäjäki (seurakuntakeskus, Koulukatu 24)
Pohjanmaan messuajat löytyvät seurakunnan kotisivulta: <https://risti.katolinen.fi/messuajat-ja-hartaudet/>

HUOM!

Seurakuntien säännöllisiin ohjelmiin voi tulla muutoksia.

Ohjelma ja tarkemmat tiedot kannattaa tarkistaa seurakunnan kotisivulta.

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 045-3413915
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.30 ruusukko ja rippitilaisuus, 11.00 päämessu. Ke 7.30 messu. To 18.00 messu. Pe 17.00 adoraatio ja rippitilaisuus, 18.00 messu. La 9.00 messu.
 • *Sun. 10.30 Rosary and Confession, 11.00 Mass in Finnish. Wed. 7.30 Mass in Finnish. Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Adoration and Confession, 18.00 Mass in Finnish. Sat. 9.00 Mass in Finnish.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://ursula.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT
Kotka (Langinkosken kirkko, Langinkoskentie 1)
Lahti (Launen kirkko, Tapparakatu 22)
Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1)

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 9.45 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, to, pe 18.00 messu. To 17.00 adoraatio (ei kuukauden ensimmäisellä viikolla, jolloin adoraatio pe 12.00-18.00). La 10.00 messu. Ti, ke, la 19.00 neokatekumenaaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkinen puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-ohjelmaan ovat mahdollisia.
 • *Regular programme: Sun. 9.45 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Adoration (no Adoration on the 1st Thurs. of the month, but on Friday from 12.00 to 18.00). Sat. 10.00 Mass in Finnish. Tues., Wed., Sat. 19.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Mon. - Fri. half an hour before Mass and by ap-*

pointment. While this is normally the weekly program of the parish, please note that changes are possible.

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://perhe.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT
Kajaani (Kirkkokatu 17)
Kemi (Lehtokatu 31)
Haaparanta/Tornio (Storgatan 83A, 953 31 Haparanda, Ruotsi)
Raahen (Kirkkokatu 43)
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16)

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

• Säännöllinen ohjelma: Su 10.05 päämessu, 12.05 messu englanniksi. Ma, ti, ke 18.00 messu, to 17.30 adoraatio, 18.00 messu, pe 9.00 messu. La 18.00 Neokatekumenaaaliyhteisön liturgia. Rippiaika ti 17.15, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista.
 • *Regular programme: Sun. 10.05 High Mass in Finnish, 12.05 Mass in English. Mon., Tues., Wed., 18.00 Mass in Finnish, Thurs. 17.30 Adoration, 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 17.15, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please check the updated calendar on the website of the parish.*

Messuajat ja muut tapahtumat löytyvät seurakunnan kotisivun kalenterista: <https://joosef.katolinen.fi/>

MUUT PAIKKAKUNNAT
 Joensuu (Louhostie 4, Joensuu): <http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-joensuussa/>
 Savonlinna (Pikkukirkko, Olavinkatu 29): <http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-savonlinnassa/>
Mikkeli (Pyhän Ylienkeleli Mikaelin Kirkko, Paavalinkatu 4): <http://joosef.katolinen.fi/diasporat/toiminta-mikkelissa/>

Yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Benediktiinioblaatit – OSB Obl.

Benediktinoblater – Oblates of Saint Benedict • Yhteyshenkilö: Markku Koponen OSB Obl., posti: oblaatti@gmail.com • Hengellinen neuvonantaja: emeritusapotti isä Mark Hargreaves OSB (Subiaco-montecassinolainen kongregaatio)

Obl.OSSS –

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. • Kotisivut: <https://www.birgittalaisissaret.fi/oblaatiit.html> • Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisäsen M. Bernabé O.Ss:n johdolla. • Yhteyshenkilö Markku Vähätalo, p. 045 6726300, s-posti: vanhatalo@gmail.com

Catholic Students' Club

Spring 2026 Schedule of the Catholic Students' Club: Rosary and Holy Mass in Latin (readings in English) at St James kyrka (Church of Saint James the Apostle) in Lauttasaari (Myllykallionrinne 1), on the following Tuesday evenings at 6.00 PM (18.00): 10.2. • 24.2. • 10.3. • 24.3. • 7.4. • 21.4. • 5.5. • 19.5. • Confessions will be available during the Rosary (c. 5:40 pm). Afterwards a nice get-together. All students, young adults and anyone interested in the Catholic Faith are welcome! More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Kevät 2026 – 78. toimintavuosi. Ohjelmalliset kokoukset kerran kuukaudessa tiistaisin klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa: • 14.4. Suomen keskiajan kirkkojen sisustus / Johannes Rein OFS • 12.5. Synodaalisuus / veli Gabriel OP • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Koti-sivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Tatu Heimari, chairman@gregorius.fi • Moderaattori Anders Hamberg • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ, puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa ilta-messun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Sinikka Meurman, 040-4197077, sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Hilikka Bernard, 040-5243676, hilikka.bernard@hotmail.com.

ENGLISH SUMMARY OF ARTICLES IN THIS ISSUE

This issue of *Fides* reflects a Church living in the tension between a changing society and the enduring foundations of faith.

The themes are not treated abstractly, but through concrete questions concerning education, unity among Christians, the meaning of death and the practical realities of a growing Church.

The editorial addresses the ongoing debate on religious education in schools and uses it as a starting point for a broader reflection on pluralism. It argues that the teaching of one's own religion is not merely about knowledge, but about identity and recognition, especially for those belonging to minority communities. Removing this form of teaching would therefore have consequences that go beyond educational policy. At the same time, the editorial points to a contradiction in contemporary society: while diversity and openness are widely affirmed, views that differ from the prevailing consensus are often marginalised. A democratic society, however, requires the ability to live with disagreement. Respect for others must not lead to the silencing of convictions. These reflections are framed by the message of Easter: darkness does not remain, and hope continues to grow even in uncertain times.

Ecumenism emerges as a central theme in the Bishop's interview. Bishop Raimo Goyarola describes Finland as a context where cooperation between Catholics, Lutherans and Orthodox Christians has become a lived reality. This cooperation is visible not only in official dialogue, but in everyday encounters, shared initiatives and long-standing relationships.

At the heart of ecumenism, the Bishop places prayer, friendship and trust. Without these, dialogue remains superficial; with them, genuine encounter becomes possible. He emphasises the importance of learning to know one another more deeply — not only person-

ally, but also through history, theology and ways of thinking. Understanding these backgrounds makes it possible to recognise why others think as they do. Differences are not denied, but acknowledged and endured. They are not only obstacles, but can also be “a richness” that broadens perspective.

At the same time, the Bishop speaks openly about the limits that still exist. Christians are not yet able to share the Eucharist, and this remains a “real and painful” sign of division. Recognising this is essential: unity cannot be built on ignoring differences, but must grow in truth. For this reason, ecumenism is described as “a shared journey”, sustained by prayer, friendship and perseverance, moving

towards a unity that is hoped for but not yet realised.

The Pope's message from Holy Week and Easter highlights non-violence as a response to a world marked by conflict. Violence is understood not only as war, but also as something that appears in language, attitudes and structures that deny the dignity of others. The call to reject violence is therefore also a call to personal conversion. As the message underlines, peace cannot be built “through force, fear or the silencing of others, but only through patient dialogue, justice and the courage to forgive”. Non-violence is thus not passivity, but an active and demanding way of responding to evil without reproducing it. In this perspective, hope is not based on circumstances, but on faith in the Resurrection.

The development of Catholic schools in Finland is presented as a long historical process marked by both continuity and change. In Fin-

Full articles are available in English at
fides.katolinen.fi/en.

land, this history can be traced back to the Turku Cathedral School, which represents the earliest phase of ecclesiastical education in the country. Later developments are reflected in institutions such as the Merentähti school on the Karelian Isthmus, followed by St Mary's School and the English School, each representing different stages in the evolution of Catholic education.

Despite changing contexts, the central aim has remained the same: the formation of the whole person. Education is not limited to the transmission of knowledge, but includes moral responsibility, spiritual growth and an understanding of human dignity. In a situation where the connection between knowledge and meaning is no longer self-evident, this task becomes both more demanding and more necessary. The historical overview also points forward: after a long pause, a new Catholic school is now being established in Finland, marking a new phase in this tradition and responding to present needs.

Questions related to burial and funeral practices are approached from both theological and historical perspectives. The article does not limit itself to specifically Catholic teaching, but also places Christian burial within a broader historical context, showing how attitudes towards death and the treatment of the body have developed over time. Christian burial expresses belief in the dignity of the human person and in the resurrection of the body, but it is also part of a wider human effort to respond to death with meaning, respect and ritual.

This perspective shapes both liturgical practice and concrete decisions. The articles also address contemporary questions, including burial, cremation and the treatment of remains, while short accompanying texts highlight particular aspects and offer practical guidance. Even in changing circumstances, prayer for the dead and the presence of the community remain central.

The situation of the Church in Finland is also presented in very concrete terms. The number of registered Catholics has grown steadily and stood at 18,446 at the turn of the year. This growth reflects both immigration and an increasing interest in the Catholic faith. At the same time, membership contri-

butions have developed positively, strengthening the financial basis of the Church and supporting its work.

Growth, however, brings challenges. Bishop Goyarrola draws attention to a pressing concern: in many places, churches are already full, and there is not enough space for all who wish to participate in the liturgy. This is not merely a question of comfort, but of access to the life of the Church. The lack of adequate facilities shows that existing structures no longer correspond to reality.

The Bishop's visitations to parishes offer a concrete perspective on this situation. During these visits, he meets clergy and parishioners, celebrates the liturgy and discusses local circumstances. These encounters reveal both the diversity of the Church and its shared foundation. The visitations are not simply administrative, but strengthen communion and encourage local communities.

At the same time, they make visible the practical consequences of growth: limited space,

multilingual congregations and increasing pastoral needs. The Bishop's presence highlights how the life of the Church is built locally, while remaining part of a wider whole. The visitations are still ongoing, and a comprehensive report will be prepared once all parishes have been visited. This will allow individual observations to form a broader picture of the Church's situation and its future needs.

Taken as a whole, the issue presents a Church that is not retreating, but growing. This growth brings challenges and tensions, but also new possibilities. Ultimately, the future of the Church is shown to depend not only on structures, but on relationships, shared responsibility and a living faith.

You can read all individual articles also online at <https://fides.katolinen.fi/en/>.

Happy reading!

Seurakunnan jäsenmaksu

Församlingens medlemsavgift

Parish Membership Fee

Jäsenmaksuvelvollisuus koskee jokaista 18 vuotta täyttäneitä katolilaista Suomessa. Se on sama kaikissa seurakunnissa ja se maksetaan

kuukausittain seurakunnan jäsenmaksutilille. Jäsenmaksun määrä on 1,5 prosenttia kuukausittaisista bruttotoiloista.

Tämä velvollisuus perustuu kirkon yhdyskuntajärjestyksen pykälään 7: "Yhdyskunnan jäsenen velvollisuutena on tukea yhdyskuntaa ja sen seurakuntaa vapaaehtoisin lahjoituksin sekä maksaa jäsenmaksua, jonka suuruuden yhdyskunnan esimies määrittää."

For other languages, go to:

Medlemsavgiftsskyldigheten gäller varje katolik i Finland som har fyllt 18 år.* Avgiften är densamma i alla församlingar och

betalas månadsvis till församlingens medlemsavgiftskonto. Medlemsavgiftens storlek är 1,5 procent av de månatliga bruttointkomsterna.

Denna skyldighet grundar sig på § 7 i kyrkans samfällighetsordning: "Församlingens medlems skyldighet är att stödja samfälligheten och dess församling genom frivilliga bidrag samt att betala medlemsavgift, vars storlek bestäms av samfällighetens föreståndare."

The obligation to pay a membership fee applies to every Catholic in Finland who has reached the age of 18. The fee is the same in

all parishes and is paid monthly into the parish's membership fee account. The amount of the membership fee is 1.5 percent of the monthly taxable income.

This obligation is based on § 7 of the Church's community statutes: "It is the duty of a member of the community to support the community and its parish through voluntary contributions and to pay a membership fee, the amount of which is determined by the head of the community."